

KÄPYLÄN PERUSKOULU

OPETUSSUUNNITELMA
maaliskuu 2012

Sisältö.....

1. Koulun työn perusta	4
1.1 Arvoperusta	4
1.2 Koulun toiminta-ajatus	4
1.3 Koulun kasvatus- ja oppimistavoitteet	4
2. Opetuksen toteuttaminen	6
2.1 Oppimiskäsitys	6
2.2 Oppimisympäristö ja yhteisöllinen toimintakulttuuri.....	6
2.3 Opetusmenetelmät ja työtavat	8
2.4 Oppilaiden osallisuus	9
2.5 Yhteistyö nivelvaiheissa	10
2.6 Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö	11
2.7 Kodin ja koulun yhteistyö	12
3. Opetuksen rakenne ja opetusjärjestelyt	13
3.1 Tuntijako	13
3.2 Kieliohjelma	15
3.3 Oppilaaksiotto	16
3.4 Muut opetuksen järjestämiseen liittyvät päätökset	18
4. Ohjauksen järjestäminen	19
4.1 Ohjaustoiminta	19
4.2 Työelämään tutustuminen (TET)	21
5. Oppimisen ja kasvun edistäminen	22
5.1 Yleinen tuki	22
5.2 Tehostettu tuki	23
5.2.1 Pedagoginen arvio	23
5.2.2 Oppimissuunnitelma	24
5.3 Erityinen tuki	25
5.3.1 Pedagoginen selvitys	26
5.3.2 HOJKS	26
5.4 Opetuksen järjestäminen	27
5.4.1 Yhteiset opetusjärjestelyt	27
5.4.1.1 Tukiopetus	28
5.4.1.2 Osa-aikainen erityisopetus	28
5.4.2 Esiopetuksen järjestäminen perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin aloittaville (startti)	29
5.4.3 Joustava perusopetus	29
5.4.4 Erityisopetus	30
5.4.4.1 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen	31
5.4.4.2 Pidennetty oppivelvollisuus	31

5.4.4.3 Toiminta-alueittain opiskelu	32
6. Hyvinvointi ja oppimisympäristön turvallisuus.....	34
6.1 Oppilashuolto on oppilaan hyvinvoinnin turvaamista	34
6.2 Turvallisuuden edistäminen.....	36
6.3 Henkilötietojen käsittely, salassapito ja tietojen luovuttaminen	37
7. Perusopetusta tukeva muu toiminta	37
7.1 Kerhotoiminta.....	37
7.2 Koululaisten aamu – ja iltapäivätoiminta.....	38
7.3 Kouluruokailu	38
7.4 Koulumatkat	38
7.5 Koulunkäyntiavustajatoiminta	38
7.6 Muut tukipalvelut	39
8. Muu yhteistyö.....	39
8.1 Yhteistyö lähiyhteisöjen ja muiden hallintokuntien kanssa	39
8.2 Kansainvälinen yhteistyö.....	39
9. Oppilaan arviointi	40
9.1 Oppilaan arvioinnin tehtävä ja periaatteet.....	40
9.1.1 Arvioinnin muodot ja toteuttaminen lukuvuoden aikana, alaluokat	42
9.1.2 Arvioinnin muodot ja toteuttaminen lukuvuoden aikana, yläluokat	43
9.2 Oppilaan itsearviointi	45
9.3 Työskentelyn arviointi.....	45
9.4 Käyttäytymisen arviointi.....	46
9.5 Tukea tarvitsevan oppilaan arviointi	48
9.6 Maahanmuuttajataustaisen oppilaan arviointi	49
9.7 Opinnoissa etenemisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet	50
9.8 Oman opinto-ohjelman mukaan etenevä oppilas.....	50
9.9 Päättöarvioinnin periaatteet.....	51
9.10 Todistukset.....	52
9.10.1 Perusopetuksen aikana käytettävät todistukset	52
9.10.2 Päättötodistus	52
9.11 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu	55

LIITE 1 TODISTUSPHJAT 1. VUOSILUOKALLE

1. KOULUN TYÖN PERUSTA

1.1 Arvoperusta

Helsingin kouluissa

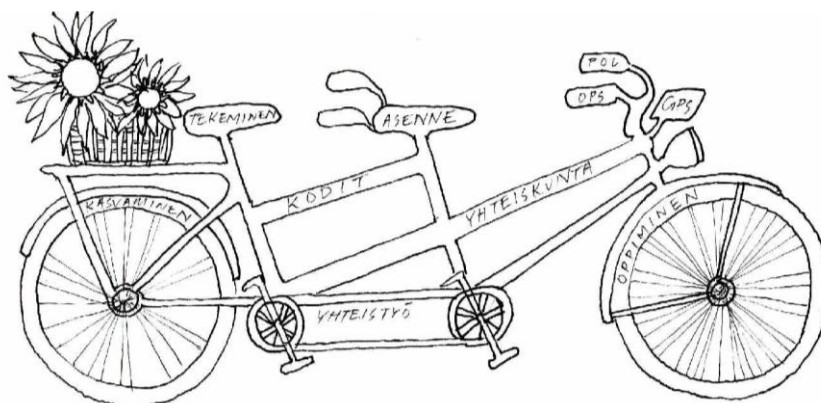
- *jokaisella on oikeus hyvään oppimiseen ja oppijana kehittymiseen sekä ihmisenä kasvamiseen ja sivistymiseen*
- *toimitaan demokraattisesti niin, että jokaisella on mahdollisuus kasvaa vastuullisena yhteisön jäsenenä ja vaikuttaa yhteisiin asioihin*
- *edistetään tasa-arvoa, kunnioitetaan jokaisen ihmisarvoa ja pidetään yhdessä huolta ystävällisestä ilmapiiristä, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista*
- *arvostetaan suomalaista kulttuuria ja jokaisen omaa kulttuuritaustaa sekä edistetään kulttuurien välistä vuorovaikutusta*
- *ei sallita minkäänlaista väkivaltaa, syrjintää tai rasismia*
- *sitoudutaan kestävään kehitykseen ja kasvetaan ottamaan vastuuta ympäristöstä ja tulevaisuudesta.*

1.2 Koulun toiminta-ajatus ja

1.3 Koulun kasvatus- ja oppimistavoitteet

Käpylän peruskoulu

Löytöretkellä – oppia, kasvua, yhteistyötä.

Oppia

Oppimisen ilo tulee siitä, että onnistuu.

Oppilas tietää, mitä häneltä odotetaan.

Oppilaalla on sopivasti haasteita ja riittävästi aikaa omaksua oppimaansa ja oppia edellytystensä mukaan.

Arvostamme tutkivaa, toiminnallista ja käytännönläheistä oppimista.

Kasvua

Puhumme ja käyttäydymme ystävällisesti ja suvaitsevaisesti toisia kohtaan sekä huolehdimme ympäristöstämme vastuullisesti.

Kaikki voivat kasvaa psyykkisesti ja fyysisesti turvallisessa ympäristössä omaan tahtiin omien edellytysten mukaisesti.

Yhteistyötä

Vastuu oppimisesta ja kasvamisesta on yhteinen: se onnistuu yhteistyössä oppijan, koulun aikuisten ja kotiväen kesken.

Yhteistyömme on toisia kunnioittavaa ja avointa.

Noudatamme yhdessä sovittuja sääntöjä.

Arvostamme sitä, että jokainen tuo yhteisöön omat vahvuutensa ja kokemuksensa.

2. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

2.1 Oppimiskäsitys

Helsingin kouluissa oppiminen nähdään kokonaisvaltaisena, yhteisöllisenä ja vuorovaikutuksellisena prosessina toisten oppijoiden ja opettajan sekä ympäristön kanssa. Oppimisen kautta syntyy kulttuurinen osallisuus.

Oppimisen ilo, mielekkyyden sekä pysyvyyden kokemus oppimisympäristössä ovat keskeisiä oppijan aktiivisen toimijuuden sekä osallisuuden syntyiselle. Olennaista on oppilaan käsitys itsestään sekä omasta kyvykkyydestään ja pystyvyydestään, joka rakentuu koulupäivien aikana erilaisissa toiminnoissa. Oppilaan käsitys itsestään oppijana luo pohjan koko elämän kestäväälle oppimiselle. Koulun aikuisilla on tässä keskeinen rooli.

Oppiminen on aktiivista ja päämääräsuuntautunutta, ongelmanratkaisua sisältävää toimintaa, jossa elämyksillä ja tunteilla on keskeinen merkitys. Uuden oppiminen edellyttää tietojen ja taitojen liittämistä aikaisemmin opittuun. Omatoiminen ja kriittinen tiedonhankinta, opitun jäsentäminen ja hyödyntäminen sekä tiedon rakentaminen yhdessä toisten kanssa ovat oppimisen keskeisiä osa-alueita.

Käpylän peruskoulun visiossa ollaan löytöretkellä. Oppilas on aktiivinen tietojen ja taitojen hankkija, tutkija ja käsitteijä. Opettajat, koulunkäyntiavustajat ja koulun muut aikuiset toimivat löytöretken ohjaajina, ja samalla he ovat omissa rooleissaan omalla löytöretkellään. Uuden oppiminen ja löytäminen tuottaa iloa. Kouluyhteisö tukee sitä, että jokainen oppilas löytää oman tapansa oppia erilaisia oppiaineita ja että jokainen kehittää ajattelu- ja oppimistaitojaan.

2.2 Oppimisympäristö ja yhteisöllinen toimintakulttuuri

Koulun toimintakulttuuri muodostuu jaettujen arvojen sekä yhteisöllisten rakenteiden, toiminnan ja käytäntöjen pohjalta. Tavoitteena on avoin ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri, joka tukee yhteistyötä ja -toimintaa niin koulun sisällä kuin kotien ja muun yhteiskunnan kanssa. Tämä edistää kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä sitä kautta sosiaalisen ja kulttuurisen identiteetin rakentumista. Vastuu avoimen, rohkean, kiireettömän ja myönteisen ilmapiirin ylläpitämisestä kuuluu kaikille, ja jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa yhteiseen toimintaan rakentavalla sekä koko yhteisön hyvinvointia edistävällä tavalla.

Koulun toimintakulttuuri vaikuttaa oppimisympäristön rakenteisiin, erityisesti pedagogisiin käytäntöihin. Olennaista on, että koulussa yhteisön jäsenille syntyy sosiaalisen, fyysisen ja psyykkisen turvallisuuden kokemus, mikä vahvistaa yhteisöllistä oppimisprosessia. Turvallinen ja ilmapiiriltään ystävällinen oppimisympäristö tukee opettajan ja oppilaan välistä sekä oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta ja edistää oppilaan pystyvyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia. Yhteistyö kotien kanssa on tärkeä osa hyvää ja turvallista oppimisympäristöä ja sen kehittämistä.

Hyvä oppimisympäristö tukee oppilaan kasvua, oppimista, itseohjautuvuutta ja luovuutta sekä antaa mahdollisuuden omien tavoitteiden asettamiseen ja toiminnan arviointiin. Toimiva oppimisympäristö joustaa ja muovautuu tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon moninaiset oppijat ja heidän oppimisen sekä kasvun tarpeensa. Oppimisympäristö tukee oppilaan kehittymistä tulevaisuuden yhteiskunnan jäseneksi, jossa oppimisen ja toiminnan areenat laajentuvat myös virtuaaliseen ympäristöön. Oppilaat osallistuvat koulun toimintakulttuurin luomiseen ja sen kehittämiseen sekä ovat aktiivisesti mukana oppimisympäristön rakentamisessa ja kehittämisessä.

Oppimisessa hyödynnetään koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä, erityisesti Helsingin monipuolisia mahdollisuuksia.

Käpylän peruskoulun oppimisympäristöt ovat monipuolisia. Koulun läheisyydessä on kasvitarha, jota jokainen koulun ryhmä käyttää osana opetusta. Kasvitarha ja kasvinhoituhuone (Hykkylän rakennuksessa) mahdollistavat tutkivan, toiminnallisen ja käytännönläheisen oppimisen. Käpylän rakennetun ympäristön omaleimaisuus, alueen luonnonläheisyys ja lähialueen liikuntapaikat ovat osa oppimisympäristöä.

Käpylän peruskoulu on suomi-espanja-koulu. Espanjankielisten maiden kulttuuri on esillä koulun arjessa ja teemaviikoilla: se koskettaa jokaista koulussa toimivaa. Koulussa käy espanjankielisiä vieraita, ja oppilailla ja henkilökunnalla on mahdollisuus opiskella espanjaa. Koulussa autetaan oppilaita rakentamaan omaa kulttuuri-identiteettiään ja kannustetaan oman äidinkielen opiskeluun.

Oppimisympäristöjen tavoitteet on kuvattu koulun vision osioissa oppia, kasvua, yhteistyötä. Koulun aikuisten tehtävä on järjestää opetusta siten, että opetuksen käytänteet tekevät mahdolliseksi erilaisten oppijoiden oppimisen luokkatilanteissa, ryhmissä, tuetusti. Opetuksessa oppilaita ohjataan käyttämään verkko-oppimisympäristöä yhä monipuolisemmin iän karttuessa.

Jokainen koulussa toimiva vaalii ympäristön esteettisyyttä. Koulun aikuiset vaikuttavat viihtyisän ilmapiirin syntymiseen muun muassa tuomalla oppilaiden töitä esille. Aineenopetuksen erityistilat ovat osin myös luokka-asteiden 1. - 6. käytössä. Yhteistunteja eri oppilasryhmille (erilaisten opetussuunnitelmien mukaan opiskelevat, eri-ikäiset oppilaat, suomi-espanja -oppilaat) järjestetään koulun kaikissa toimipisteissä. Koulun aikuiset tukevat ja kunnioittavat jokaisen oppilaan yksilöllisyyttä ja terveen itsetunnon kehittymistä.

Koulussamme työskentelevät sitoutuvat koulun vision tavoitteisiin: oppia, kasvua, yhteistyötä. Jokaisella koulussa toimivalla on sekä oikeuksia että velvollisuuksia. Koulussa opiskellaan pääosin ryhmässä, jolloin on tärkeää oppia ottamaan toiset huomioon ja noudattamaan hyviä tapoja. Kouluyhteisön jäsenet kunnioittavat toistensa fyysistä ja psyykkistä loukkaamattomuutta. Myönteinen ja toimiva yhteistyö kotien kanssa vaikuttaa koulun ilmapiiriin. Koulun aikuiset tukevat erilaisten oppilaiden oppimista muuttamalla oppimisympäristöä mahdollisuuksien mukaan; rakenteellista, henkistä ja toiminnallista ympäristöä.

Opettajien keskinäinen sekä opettajien ja avustajien välinen yhteistyö ja opetuksen yhteissuunnittelu ovat hyvän oppimisen edellytys. Saman luokka-asteen oppilailla on edellytystensä mukaan oikeus samojen sisältöjen oppimiseen, ja silti opettajalla on oma pedagoginen vapautensa. Luokanopettajat ja -valvojat edistävät oppilaiden sitoutumista opiskeluun ja koulunkäyntiin vahvistamalla luokkahenkeä ja kannustamalla oppilaita osallistumaan oppilaskunnan toimintaan.

Käpylän peruskoulussa turvallisuutta, yhteisöllisyyttä ja myönteistä työskentelyilmapiiriä edistävät:

- oppilaskuntatoiminta
- luokkatoimikunnat
- vanhempainyhdistyksen toiminta
- KIVA-koulu- ja vertaissovittelutoiminta
- koulutetut tukioppilaat ja kummioppilaat apuna kouluyhteisöön liittymisessä ja opiskelun siirtymävaiheissa
- oppilaiden ja henkilökunnan yhdessä toteuttamat vakiintuneet juhlat ja teemapäivät
- yleisopetuksen oppilaiden tutustuminen pidennetyn oppivelvollisuuden luokkien toimintaan
- opintokäynnit, leirikoulut, kansainväliset oppilasvierailut ja retket
- yhteiset aamunavaukset
- työharjoittelu oppilasravintolassa ja muissa koulun tehtävissä

- projektit lähialueen yhteistyökumppaneiden (nuorisotoimi, aluepoliisi, Käpylän yhdyskuntaklubi, Pelastakaa lapset ry, kirjasto, Lasten ja nuorten Puutarhayhdistys jne.) kanssa
- Käpysato-nettilehti

2.3 Opetusmenetelmät ja työtavat

Helsingissä koulun työtapojen kautta toteutetaan ja vahvistetaan koulun arvoja ja perustehtävää. Tavoitteena on vahvistaa vuorovaikutteista oppimista, oppimaan oppimisen taitoa sekä yhdessä työskentelyä ja aktiivista osallistumista. Työtavat suunnitellaan vuorovaikutuksessa koulun aikuisten ja oppilaiden kesken siten, että ne tukevat monipuolisesti tietojen ja taitojen oppimista, oppilaan kehittymistä elinikäisenä oppijana sekä antavat mahdollisuuksia kasvuun yhteisön jäsenenä. Tärkeää on vahvistaa interkulttuuristen taitojen kehittymistä. Oppilaat tunnistavat oman kulttuuritaustansa lähtökohtia ja oppivat kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä arvostavat toinen toisiaan.

Työtavat tukevat jokaisen oppilaan osallisuutta oman elämän ja ympäristön vastuulliseen rakentamiseen. Niiden valinnassa otetaan huomioon yksilölliset kehityserot, oppilaiden taustat ja erilaiset tavat oppia. Oppilaiden kiinnostuksen kohteet kytketään opittaviin tietoihin ja taitoihin oppilaille merkityksellisten kokemusten kautta. Tavoitteena on kehittää kokonaisvaltaisesti oppilaan työskentelyn, oppimisen, ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoja. Koulun pedagogisen toiminnan onnistumiseksi on tärkeää, että koulu oppii tunnistamaan ja hyödyntämään koulun aikuisten ja oppilaiden erilaista osaamista sekä jakamaan sitä yhteisesti.

Opetuksessa käytetään eri oppiaineille ominaisia, monipuolisia työtapoja ja painotetaan tutkivaa, toiminnallista ja ongelmalähtöistä työskentelyä sekä vahvistetaan verkko-oppimista. Oppilaalla on mahdollisuus elämykselliseen ja ikäkaudelle ominaiseen luovaan toimintaan sekä leikkiin. Opetuksen eriyttäminen on keskeinen keino, jolla voidaan ottaa huomioon opetusryhmän tarpeet ja oppilaiden erilaisuus, tuottaa sopivia haasteita ja onnistumisen kokemuksia sekä tarjota mahdollisuuksia kehittyä ja oppia omien vahvuuksien mukaisesti. Kokemukselliset yhteistyömuodot koulun ulkopuolisten toimijoiden kuten työelämän kanssa vahvistavat elinikäisen oppijan oppimisen ja työelämätaitojen kehittymistä.

Käpylän peruskoulussa eri ikäluokkien ja erilaisten oppijoiden opetus on mahdollisimman tutkivaa, toiminnallista ja käytännönläheistä; opiskelu on vuorovaikutuksellista. Itsenäisen tutkivan työskentelyn ja vastuunoton osuus opiskelussa kasvaa ylemmille luokille siirryttäessä.

Opettaja käyttää monipuolisia ja erilaisten oppilaiden oppimista tukevia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Oppilaat ovat ikätasoonsa sopivalla tavalla mukana opiskelun toteuttamisessa. Oppilaalle suunnitellaan hänen taitotasoaan vastaavia tehtäviä. Työtavan valinnan lähtökohtana on kysymys: ”Miten tämä ryhmä / yksilö oppii parhaiten tämän asian?”

Koulun lukuvuoden opetusjärjestelyt mahdollistavat luokan- ja aineenopettajien yhteisopetuksen ja samanaikaisopetuksen.

2.4 Oppilaiden osallisuus

Koulussa on avoin, yhteisöllinen ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri, jossa oppilaita kuunnellaan ja heidän mielipiteitään arvostetaan. Koulun toimintakulttuuri tukee oppilaan kehittymistä aktiiviseksi, aloitteelliseksi, yhteistyökykyiseksi ja osallistuvaksi kansalaiseksi. Oppilaat tietävät, miten he voivat koulussa vaikuttaa koulun asioihin. Heillä on mahdollisuus osallistua koulutyön suunnitteluun ja toteutukseen sekä koulussa tehtävään päätöksentekoon yhdessä koulun henkilöstön kanssa. Opettajat tukevat oppilaiden välistä yhteistyötä ja osallisuutta opetustilanteissa ja myös koulun muussa toiminnassa.

Osallisuuden ja vaikuttamisen toimintatapoja suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa ja niitä arvioidaan säännöllisesti. Oppilaiden kuulemisessa sekä osallisuuden edistämisessä käytetään monipuolisesti eri menetelmiä sekä verkkoympäristöä. Koulussa toimii oppilaskunnan hallitus ja muita oppilaiden osallisuusryhmiä.

Käpylän peruskoulun oppilaskunta

- Jokainen luokka valitsee syksyn alussa keskuudestaan luottamusoppilaan ja varaluottamusoppilaan oppilaskunnan hallitukseen.
- Toiminnan ohjaamiseen nimetään vuosittain 2 – 4 opettajaa.
- Oppilaskunta kokoontuu säännöllisesti joko oppilaskunnan ohjaajien tai oppilaskunnan puheenjohtajan kutsusta, kokouksista pidetään pöytäkirjaa ja toiminnasta tiedotetaan.
- Oppilaskunta ottaa kantaa ja osallistuu koulun toiminnan järjestämiseen (esim. keräykset, teemapäivät, kouluyhteisöä koskevat muutokset ym.) sekä vastaa oppilaskunnan varainhankinnasta ja varojen käytöstä.
- Oppilaskunnan puheenjohtaja ja sihteeri ovat koulun johtokunnan jäseniä ja edustavat oppilaskuntaa johtokunnan kokouksissa. Oppilaskunta voi tehdä esityksiä johtokunnalle.
- Oppilaskunta toimii mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä vanhempainyhdistyksen kanssa.
- Oppilaskunta osallistuu koulun toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen laatimiseen ja hyväksymiseen sekä toiminnan toteuttamiseen
- Oppilaskunnan edustus kutsutaan mukaan koulun yhteisten projektien suunnitteluun ja kehittämiseen (esimerkiksi visio- tai opetussuunnitelmatyö).

Itsearvioinneissa, arviointikeskusteluissa ja luokanvalvojan tunneilla oppilaat arvioivat toteutunutta opiskelua, asettavat oppimiselleen tavoitteita ja osallistuvat koulutyön suunnitteluun. Eri oppiaineiden tunneilla oppilaat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan muun muassa työskentelytapojen valintaan.

Muita osallisuutta edistäviä toimintatapoja:

- Kummitoiminta: Ylempien luokkien oppilaat toimivat kummioppilaina ekaluokkalaisille.
- Koulutetut vertaissovittelijaoppilaat ratkaisevat oppilaiden keskinäisiä ristiriitoja vertaissovittelulla. Vastuuopettajat organisoivat vertaissovittelutoiminnan.
- Oppilaat osallistuvat ja vaikuttavat juhlien, teemapäivien ja aamunavausten sisältöön ja toteuttamiseen.
- Oppilaat voivat osallistua koulun tilojen viihtyisyyden parantamiseen eri oppiaineiden tunneilla.
- Tukioppilaat suunnittelevat ja ohjaavat opettajien apuna uusien luokkien ryhmäytymistä.

2.5 Yhteistyö nivelvaiheissa

Oppilas tarvitsee ohjausta ja tukea erityisesti eri siirtymävaiheissa ja valintatilanteissa perusopetuksen alkaessa, perusopetuksen aikana ja siirryttäessä toiselle asteelle. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan eheän ja yhtenäisen oppimispolun rakentumista sekä tukea yhtenäisen perusopetuksen toteutumista.

Onnistuneen yhteistyön edellytyksenä on alueellisen yhteistyön rakenteiden ja käytäntöjen luominen koulujen kesken yhtenäisen perusopetuksen tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä kotien kanssa. Alueen koulut tekevät yhteistyötä oppilaan ohjautumisessa oman alueen lähikouluun koulupolun eri nivelvaiheissa. Oppilaiden opiskelun tukeminen edellyttää hyvää tiedonkulkua ja yhteistyötä koulujen ja opettajien kesken. Lähettävän koulun tehtävänä on huolehtia siitä, että vastaanottava koulu saa riittävästi tietoa oppilaan osaamisesta ja edistymisestä sekä toteutuneista opiskelujärjestelyistä ja tuen tarpeesta. Moniammatillisen yhteistyön merkitys korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, valmistavassa opetuksessa ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla sekä oppilaan siirtyessä yleisopetuksesta erityisopetukseen tai erityisopetuksesta yleisopetukseen.

Päättövaiheessa oppilasta opettavien opettajien ja opinto-ohjaajien erityisenä tehtävänä on ohjata oppilasta jatko-opintoihin sekä kehittää valmiuksia toimia yhteiskunnassa ja työelämässä.

Käpylän peruskoulussa toimitaan eri nivelvaiheissa seuraavasti:

Yhteistyö esiopetuksen kanssa

Rehtori(t), erityisopettaja ja mahdollisuuksien mukaan muut oppilashuoltoryhmän jäsenet käyvät päiväkodeista tulevia oppilaita koskevat siirtoneuvottelut keväällä oppilaaksi oton jälkeen.

Yhteistyö kolmannelle luokalle siirryttäessä

Lähettävät kakkosluokan opettajat ja aloittavien kolmansien luokkien opettajat tapaavat lukukauden alussa (elokuussa) erityisopettajan johdolla.

Yhteistyö Koskelan ala-asteen kanssa

Oppilaat siirtyvät Koskelan ala-asteelta neljännen luokan jälkeen Käpylän peruskouluun. Käpylän peruskoulun neljännen luokan opettajat käynnistävät yhteistyön Koskelan ala-asteen kanssa. Opettajat tekevät yhdessä toimintasuunnitelman siirtymisestä. Vuosittain lähettävät opettajat ja oppilashuoltoryhmän jäsenet käyvät yhteisneuvottelun jokaisesta omasta koulusta ja Koskelan ala-asteelta viidennelle luokalle siirtävästä oppilaasta.

Yhteistyö 6. ja 7. vuosiluokan nivelvaiheessa

Kuudensien luokkien opettajat käyvät arviointikeskustelut loka-marraskuussa, ja ne painottuvat opiskeluvalmiuksiin ja aineenopetukseen siirtymiseen. Huoltajille varataan tilaisuus kuulla aineopetukseen siirtymisestä joulukuussa. Oppilashuoltoryhmä tapaa kuudensien luokkien opettajat syyslukukaudella ja käy alustavat siirtoneuvottelut. Opinto-ohjaaja, aineenopettajat ja tukioppilaat kertovat oppilaille aineopetusjärjestelmästä, ja aineenopettajat pitävät mahdollisuuksien mukaan kuudensien luokkien oppilaille tunteja yhdessä luokanopettajien kanssa. Luokanopettajat ja tulevat luokanvalvojat tapaavat toukokuussa.

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat käyvät tutustumassa 7.–9. luokkien opiskeluun kevätlukukauden aikana. Tulevan seitsemännen luokan opettaja tapaa huoltajia toukokuussa.

Yhteistyö päättövaiheessa

Lähialueen toisen asteen oppilaitosten opinto-ohjaajat ja opiskelijat esittelevät jatko-opintomahdollisuuksia koulumme päättö- ja lisäluokkalaisille. Yhteistyötä tehdään lähilukioiden ja

muiden alueemme toisen asteen oppilaitosten kanssa. Jälkiohjauksesta vastaa opinto-ohjaaja, ja se kuvataan toimintasuunnitelmassa.

Peruskoulunsa päättävälle pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä opiskeleville pyritään järjestämään koulukokeilujakso jatko-opintopaikoissa. Vammaisneuvolan työntekijät osallistuvat oppilaan jatko-opiskelun sekä työelämän valmiuksien ja taitojen arviointiin. Erityisluokanopettaja ja huoltajat huolehtivat siitä, että vastaanottava koulu saa riittävät tiedot oppilaasta ja tarvittavista tukitoimista.

2.6 Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Esi- ja alkuopetuksen avoin ja hyvä yhteistyö luo pohjan joustavalle, elinikäiselle oppimiselle ja kasvulle. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavat rakenteellisen jatkumon, joka vahvistaa lapsen yksilöllistä kasvua ja oppimista. Esi- ja alkuopetuksen osaamisen jakaminen ja yhteistyö vahvistaa yhteisöllistä toimintakulttuuria ja luo uusia toiminnallisia työtapoja kasvatuksen ja oppimisen arkeen. Helsingissä laaditaan jokaiselle lapselle henkilökohtainen esiopetuksen suunnitelma. Suunnitelma siirtyy vanhempien luvalla kouluun.

Yhteistyötä tehdään sekä opetussuunnitelman laadinnassa että toiminnassa. Lähialueen koulujen ja päiväkotien kesken laaditaan esi- ja perusopetuksen yhteistoimintasuunnitelma. Suunnitelmassa määritellään yhteistyön tavoitteet ja rakenne sekä yleiset toimintaperiaatteet ja -tavat. Yhteistoimintasuunnitelma liitetään osaksi koulukohtaista opetussuunnitelmaa. Sitä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Yhteistyön merkitys korostuu erityisesti alkuopetuksen luokkien aikana. Yhteistyössä otetaan huomioon varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen vahvuudet.

Käpylän peruskoulussa alkuopetuksen opettajat toimivat tiiminä ja tekevät yhteistyötä alueen päiväkotien ja esiopetusryhmien opettajien kanssa.

Esi- ja perusopetuksen alueellisessa yhteistyösuunnitelmassa on määritelty yhteistyön sisältö ja muodot, joiden toteutus tarkennetaan vuosittain toimintasuunnitelmassa.

Yhteistoimintasuunnitelman osa A liitetään osaksi koulun opetussuunnitelmaa (erillinen liite). Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöhön nimetään vastuuhenkilöksi yksi opettaja vuosittain.

Espanjankielisen esi- ja alkuopetuksen yhteistyön kumppanit voivat sijaita missä päin pääkaupunkiseutua, tai joskus maailmaa, tahansa. Koordinaattoriopettaja pitää yhteyttä Helsingissä toimivaan espanjankieliseen päiväkotiin, jonka esiopetusikäiset oppilaat osallistuvat esi- ja alkuopetuksen yhteistoimintaan.

Pidennetyn oppivelvollisuuden luokilla koulunkäyntinsä aloittavat esiasteen tai ensimmäisen luokan oppilaat tutustuvat kouluun kevätlukukauden lopussa. Opettaja vierailee päiväkodin esiopetusryhmässä ja selvittää oppilaan opetuksen järjestämiseen liittyvät erityistarpeet.

Lähialueen esikouluryhmät käyvät syksyisin tutustumassa varhennetun espanjan opiskeluun. Koululla järjestetään kielimaistiaistunti ja materiaalin mukana koteihin lähtee tietoa varhennetun espanjan opetukseen pyrkimisestä. Myös vieraskieliseen suomi – espanja opetukseen hakeutuville oppilaille järjestetään kouluun tutustuminen yhteistyössä espanjankielisen päiväkodin kanssa.

2.7 Kodin ja koulun yhteistyö

Kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on tukea oppilaan terveen kasvun ja oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja koko kouluyhteisön hyvinvointia. Opetus ja kasvatus järjestetään yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Onnistunut yhteistyö perustuu avoimeen, tasavertaiseen ja luottamukselliseen vuorovaikutukseen. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta ja siitä, että oppilas suorittaa oppivelvollisuutensa. Koulun tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja oppimista kouluyhteisön jäsenenä.

Koululla on aktiivinen ja aloitteellinen rooli yhteistyön rakentamisessa ja vastuu siitä, että huoltajat saavat riittävästi tietoa oppilaan opiskeluun, kasvuun ja hyvinvointiin liittyvistä asioista, opetussuunnitelmasta, koulun toiminnasta ja käytettävistä tukitoimista. Erilaisia yhteistyömuotoja kehitetään koko perusopetuksen ajan ja koulu tarjoaa mahdollisuuden huoltajien keskinäiseen vuorovaikutukseen ja sitä kautta vertaistukeen. Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään tiedottamisessa ja yhteydenpidossa huoltajien kanssa.

Huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on keskeinen merkitys oppilaiden opintojen tukemisessa. Yhteistyö korostuu erityisesti valintatilanteissa ja koulutuksen nivelvaiheissa sekä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opintojen tukemisessa.

Koulu huolehtii siitä, että huoltajilla on mahdollisuus osallistua koulun kasvatustyön ja kodin ja koulun yhteistyön tavoitteiden asettamiseen, suunnitteluun ja arviointiin yhdessä koulun henkilökunnan ja oppilaiden kanssa. Koulun henkilöstö, oppilaat ja huoltajat seuraavat ja arvioivat yhdessä kodin ja koulun yhteistyön tavoitteiden ja toimintamallien toteutumista ja tarkoituksenmukaisuutta.

Kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on vahvistaa oppilaiden kiinnittymistä koululuun. Oppilaan läsnäoloa koulussa seurataan yhdessä kotien kanssa ja luvattomiin poissaoloihin puututaan välittömästi

Kodin ja koulun yhteistyön keskeiset toimintatavat Käpylän peruskoulussa

Koulun tasolla (järjestelyvastuussa rehtorit)

- yhteiset vanhempainillat / -aamut luokka-asteittain tai teemoittain
- koulun kotisivut
- vanhempainyhdistyksen toiminta
- koulun toimintapäivät, mm. Kirmyjäiset, tammikuun kutsuvieraspäivä

Luokkatasolla (järjestelyvastuussa luokanopettajat ja luokanvalvojat)

- vanhempainillat /-aamut
- luokkatoimikunta
- mahdolliset leirikoulut ja retket, joiden toteutumiseen kotiväki osallistuu ja joiden rahoituksen järjestävät oppilaat ja heidän kotiväkinsä.
- vanhempien asiantuntemuksen hyödyntäminen opetuksessa
-

Yksilön tasolla (järjestelyvastuussa luokanopettaja / luokanvalvoja / aineenopettaja)

- vartit ja arviointikeskustelut
- yhteydenpito eri tavoin: Wilma, sähköposti, puhelin, tapaamiset, reissuvihko

Tiedottamisen käytänteet:

- Kämpysato 1 -lukuvuositedote
- Sähköinen Kämpysato-tiedote ilmestyy osana koulun kotisivuja www.kapyla.edu.hel.fi
- Koulun kotisivut www.kapyla.edu.hel.fi
- espanjankielisen tiedottamisen sivusto
- Wilma

Tiedottavat vanhempaintapaamiset:

- Koulutulokkaiden ja nivelvaiheiden tiedotustilaisuudet (rehtorit)
- Kielten opetuksen tiedotustilaisuus syyskuussa.(kielenopettajat)
- TET- ja yhteishakutilaisuudet (opinto-ohjaaja)
- Luokka-astekohtaiset vanhempainillat ja -aamut (opettajat / rehtorit)

3. OPETUKSEN RAKENNE JA OPETUSJÄRJESTELYT

3.1 Tuntijako

Helsingissä noudatetaan yhtenäistä tuntijakoa, joka perustuu valtioneuvoston asetukseen (1435 / 2001) ja kunnan linjaukseen. Valtioneuvosto on päättänyt oppiainekohtaisista vähimmäistuntimääristä perusopetuksen sisällä. Helsingissä on lisäksi määritelty toisen ja kuudennen luokan jälkeiset vähimmäistuntikertymät.

Vuosiluokittainen tuntijako päätetään koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa valtioneuvoston asetuksen ja Helsingin peruskoulujen yhteisen tuntijaon pohjalta.

Oppilaan vuosiluokittaiset vähimmäistuntimäärät ovat:

<i>vuosiluokilla 1-2</i>	<i>vähintään 19 vuosiviikkotuntia</i>
<i>vuosiluokilla 3-4</i>	<i>vähintään 23 vuosiviikkotuntia</i>
<i>vuosiluokilla 5-6</i>	<i>vähintään 24 vuosiviikkotuntia</i>
<i>vuosiluokilla 7-9</i>	<i>vähintään 30 vuosiviikkotuntia</i>

Taito- ja taideaineiden välyksen kokonaistuntikertymästä (12 vvt) on sijoitettu yksi vuosiviikkotunti vuosiluokille 7 - 9. Tunti tulee käyttää opetussuunnitelman perusteissa määriteltävien aihekokonaisuuksien, erityisesti viestintä- ja ilmaisukasvatuksen toteuttamiseen oppiaineiden välisenä yhteistyönä.

Uusi tuntijako otetaan käyttöön portaittain uuden opetussuunnitelman kanssa.

Käpylän peruskoulun tuntijako

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	5	4	5	3	3	3	3
A1-kieli (en)			2	2	2	2	2	3	3	3
A1-kieli (es)	2	2	2	2	2	2	2	3	3	
A2-kieli (en, es-lukijoille)			2	2	2	2	2	3	3	
A2-kieli (sa)				2	2	2	2	3	3	
A2-kieli (ru)				2	2	2	3	3	2	
B1-kieli (ru)							2	2	2	2
matematiikka	3	3	4	4	4	4	(3 -) 4	3(- 4)	3	3
ympäristö- ja luonnontieto	2	2	2	3						
biologia ja maantieto					2	1	2	2	3	2
fysiikka ja kemia					1	1	2	2	3	2
katsomusaine	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1
historia					1,5	1,5	2	2		1
yhteiskuntaoppi									3	1
musiikki	1	1	2	2	2	2	1			
kuvataide	1	1	2	2	2	2	2			
käsityö	1	1	2	2	2	2	3			
liikunta	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
kotitalous							3			
terveystieto							0,5	1,5	1	1
oppilaanohjaus							0,5	0,5	1	2
taito- ja taideaineiden vällys						1		1		
valinnaisaineet	1	1	1	1	1		(1)	(6 -) 7	5	7
lisätunti	MA	MA								
	1	1								
minimituntimäärä	19	19	23	23	24,5	25,5	30	30	30	30
							(- 32)			

Alkuopetuksessa oppilaan minimituntimäärä on **19 vvt**. Käpylän peruskoulussa opetetaan tuo 19 tuntia sekä ylimääräinen tunti matematiikkaa (luonto- / välinematematiikkaa / matematiikkaa espanjaksi) tuntikehyksen sen salliessa. Oppilaan perustuntimäärästä yksi tunti on valinnaista taideainetta (opettajan kokonaisopetussuunnitelman mukaisesti), varhennettua espanjaa (A1-kielenä sitä lukeville) tai suomi – espanja -luokalla espanjaa.

Luokka-asteella 3 on valtakunnallisen minimituntimäärän ylittävä valinnainen tunti. Se käytetään luonto ja tiede -luokalla opetuksen painottamiseen. Muilla luokilla ko. valinnaistunti käytetään opettajan kokonaisopetussuunnitelman mukaisesti opetustuntien se salliessa ja se tarkennetaan vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa.

Luokka-asteella 3 alkaa kaikilla oppilailla englanti joko A1-kielenä tai A2-kielenä (espanjaa opiskelevat oppilaat).

Luokka-asteella 4 opiskellaan yksi valinnaisainetunti tuntikehyksen sen salliessa ja se käytetään, kuten vuosiluokan 3 kohdalla on kuvattu.

Luokka-asteilla 5 ja 6 valinnaisainetunti sekä taito- ja taideaineiden vällystunti käytetään luonto ja tiede -luokalla painotustuntina, muilla opetussuunnitelman mukaisesti.

Luokka-asteella 7 luonto ja tiede -luokan oppilailla on 1 – 2 kurssia painotettua opetusta, sisällöllisesti enemmän. Nämä kurssit ovat osa oppilaan valinnaisaineita. Luonto ja tiede -luokan oppilaiden matematiikan viimeinen kurssi siirtyy vuosiluokan 8 alussa opiskeltavaksi. Luonto ja tiede -luokan oppilaiden toinen valinnaisaine vuosiluokilla 8 ja 9 on Arjen ilmiöiden luonnontiedettä.

Erityisopetukseen otetun tai siirretyn oppilaan tuntijako ja oppiaineet määritellään henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS). Tuntijaon pohjana käytetään koulun omaa tuntijakoa. Toiminta-alueittain järjestettävässä opetuksessa oppilaiden tuntimäärissä noudatetaan peruskoulujen vähimmäisviikkotunteja vuosiluokilla 1 – 9.

3.2 Kieliohjelma

Helsingin peruskouluissa A-kielen opetus aloitetaan kolmannelta vuosiluokalta. Vapaaehtoisen A - kielen opetus aloitetaan neljänneltä vuosiluokalta. Vapaaehtoisen A-kielen opetuksessa tulee saavuttaa kuudennen vuosiluokan loppuun mennessä sama taso kuin kolmannelta luokalta alkavassa A-kielessä.

Jokainen peruskoulua käyvä oppilas aloittaa englannin opiskelun joko A-kielenä tai vapaaehtoisena A-kielenä. Tämä merkitsee, että niiden oppilaiden, jotka valitsevat kolmannelta vuosiluokalta alkavaksi A-kieleksi jonkin muun kuin englannin kielen, tulee ottaa opinto-ohjelmaansa neljänneltä luokalta alkavana A-kielenä englanti.

Vieraskielistä opetusta ja kielikylpyopetusta antavilla luokilla koulun opetuskielen mukaisen äidinkielen ja kirjallisuuden vähimmäistuntimäärät ovat vuosiluokittain seuraavat:

- 1-2 yhteensä vähintään 4 vuosiviikkotuntia
- 3-6 yhteensä vähintään 16 vuosiviikkotuntia
- 7-9 yhteensä vähintään 9 vuosiviikkotuntia

Kieliryhmien minimialoituskoko on 12 oppilasta (Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on vahvistanut koulujen kieliohjelmat 17.6.2003). Jos kieltä tarjotaan suurpiirin useammalla ala-asteen koululla, voi kieliryhmän aloittaa pienemmällä oppilasmäärällä, ei kuitenkaan vähemmällä kuin 10 oppilaalla. Aloituskoko määritellään vuosittain yhteistyössä suurpiirin koulujen kesken ja kirjataan toimintasuunnitelmaan.

Käpylän peruskoulu tarjoaa kolmannelta luokalta alkaen kaikille oppilaille A1-kielenä englantia ja neljänneltä luokalta alkaen vapaaehtoisina A2-kielinä ruotsia, saksaa ja espanjaa.

Soveltuvuuskokeella valitaan oppilaat opiskelemaan varhennettua espanjaa ensimmäiseltä vuosiluokalta. Varhennetun espanjan opiskelijoilla alkaa englanti A2-kielenä 3. vuosiluokalta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä opiskelevien kielten opiskelu määritellään HOJKS:ssa.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
varhennettu espanja	2	2	2	2	2	2	2	3	3
A2 englanti			2	2	2	2	2	3	3
B1 ruotsi							2	2	2

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A1 englanti			2	2	2	2	2	3	3
A2 saksa tai espanja				2	2	2	2	3	3
A2 ruotsi				2	2	2	3	3	2
B1 ruotsi							2	2	2

B2 -kieli								2	2
-----------	--	--	--	--	--	--	--	---	---

Lisäksi 8. ja 9. luokalla on tarjolla teemakursseja kielissä.

3.3 Oppilaaksiotto

Ensisijaiset oppilaaksioton yleiset periaatteet

Oppilaalla on ensisijainen oikeus käydä sitä koulua, jonka lautakunnan vahvistamalla oppilaaksiottoalueella hän asuu.

Kaikilla ulkokuntalaisilla oppilailla, jotka asuvat Helsingissä, on oikeus päästä Helsingin kaupungin järjestämään perusopetukseen.

Yhtäläinen oikeus oman oppilaaksiottoalueen kouluun on myös koulunsa vuotta ennen oppivelvollisuuskäynnin aloittavalla lapsella, joka on saanut koulunkäyntioikeuden perusopetuslain 27§:n nojalla siinä mainittujen tutkimusten perusteella.

Oppilaalla on ensisijainen oikeus päästä muuhun lähimpään, tarkoituksenmukaiseen kouluun, jos:

- *oppilas ei voi jatkaa koulussa aikaisemmin opiskelemaansa vieraan kielen tai toisen kotimaisen kielen opiskelua*
- *koulu ei ole oppilaan terveydentilaan liittyvän syyn takia hänelle sovelias.*

Ulkokuntakuntalaisilla oppilailla, joiden asuinkunta on tehnyt ensisijaista koulunkäyntiä koskevan sopimuksen Helsingin kaupungin kanssa, on oikeus päästä Helsingin kaupungin järjestämään perusopetukseen.

Toissijaiset oppilaaksioton yleiset periaatteet

Jos koulussa on tilaa ensisijaisen oppilaaksioton jälkeen, voidaan jäljellä olevat paikat täyttää toissijaisessa oppilaaksiotossa yhdenvertaisin valintaperustein.

Toissijaisessa perusopetuslain 28§:n 2 momenttiin perustuvassa oppilaaksiotossa noudatetaan alla lueteltuja periaatteita.

- *Helsingin omissa kouluissa järjestettyyn perusopetukseen otetaan ensisijaisesti Helsingissä asuvia lapsia. Periaatetta noudatetaan kaikessa toissijaisessa oppilaaksiotossa.*
- *Harvinaisten kolmannelta vuosiluokalta alkavien A-kielten ja B-englannin opetuksen perusteella kouluun hakeutuvalla oppilaalla on oikeus päästä lähimpään tarkoituksenmukaiseen kouluun.*

Suomenkielisten peruskoulujen oppilaaksioton yhteiset toissijaiset valintaperusteet

Jos Käpylän peruskoulussa on tilaa ensisijaisen ja toissijaisen yleisen periaatteen oppilaaksioton jälkeen, noudatetaan Helsingin suomenkielisten peruskoulujen yhteisiä toissijaisia oppilaaksioton valintaperusteita seuraavassa järjestyksessä:

- a) *Sisarus; oppilaalla on sisaruksia Käpylän peruskoulussa*
- b) *Jatkuvuus esiopetuksesta, poikkeuksena starttiluokkien oppilaat; täsmennetään alueellisessa esi- ja alkuopetuksen yhteistoimintasuunnitelmassa.*
- c) *Suurpiiri kolmen ala-asteen koulujen oppilaat*
- d) *Terveys-, päivähoido-, maahanmuuttaja- tai lastensuojeluviranomaisen lausunto*
- e) *Koulumatkaan liittyvät tekijät*

- f) *Käpylän peruskoulun yleisopetuksen lisäluokalle otetaan ensisijaisesti oppilaita, joiden jatko-opintotavoitteena on lukio.*

Oppilaan koulunkäyntiä koskevat periaatteet Helsingin kaupungin suomenkielisissä peruskouluissa

- *Oppilaalla, jonka asuinpaikka vaihtuu Helsingin kaupungin sisällä, on oikeus käydä kaikki koulun luokka-asteet koulussa, johon hän ennen asuinpaikkansa vaihtumista kuului.*
- *Helsingin kaupungin peruskouluissa ennen lukuvuotta 1998–1999 olleilla ulkopaikkakuntalaisilla oppilailla on oikeus käydä peruskoulu loppuun Helsingin kaupungin peruskouluissa. Oppilaan oikeus käydä Helsingin kaupungin peruskoulua säilyy, vaikka hänen koulunkäyntipaikkansa muuttuisi joksikin toiseksi Helsingin kaupungin peruskouluksi.*
- *Jos lukuvuonna 1998–1999 tai myöhemmin Helsingin kaupungin peruskouluun oppilaaksi tulleen oppilaan asuinpaikka muuttuu Helsingin kaupungin ulkopuolelle, oppilaan koulunkäyntioikeus Helsingin kaupungin peruskoulussa päättyy viimeistään sen lukuvuoden lopussa, jolloin oppilas on muuttanut Helsingin ulkopuolelle.*

OPPILAAKSIOTTO ERÄISSÄ TAPAUKSISSA

Oppilaat, joilla on erityisopetuspäätös

Oppilaalla, jolla on erityisopetuspäätös, on ensisijainen oikeus käydä sitä koulua, jonka lautakunnan vahvistamalla oppilaaksiottoalueella hän asuu. Jos lähikoulu ei pysty järjestämään lapsen tarvitsemia tukitoimia, osoitetaan oppilaalle sellainen koulu, jossa nämä palvelut ovat saatavilla.

Oppilaaksiotto erityisluokalle tapahtuu huoltajan hakemuksesta ja asiantuntijalausuntojen perusteella.

Valmistava opetus

Valmistavan opetuksen oppilaaksiotto on määräaikainen, yksi vuosi. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas otetaan sen koulun oppilaaksi, johon hän siirtyy, tai sen koulun oppilaaksi, jossa hän jatkaa toista vuotta pääosin valmistavassa opetuksessa. Oppilaat otetaan valmistavalle luokalle seuraavasti:

- a) *Oman suurpiirin valmistava luokka*
- b) *Jos oppilas ei mahdu oman suurpiirin valmistavalle luokalle, hänet sijoitetaan lähimpään valmistavaan luokkaan, jossa on tilaa.*

Starttiluokka

Starttiluokan oppilaaksiotto on määräaikainen, yksi vuosi. Oppilas otetaan starttiluokalle huoltajan hakemuksesta ja asiantuntijalausunnon perusteella. Oppilaat otetaan starttiluokalle seuraavasti:

- a) *Oppilas otetaan ensisijaisesti oman suurpiirin starttiluokalle.*
- b) *Jos oppilas ei mahdu oman suurpiirin starttiluokalle, hänet sijoitetaan lähimpään starttiluokkaan, jossa on tilaa.*

3.4 Muut opetuksen järjestämiseen liittyvät päätökset

Käpylän peruskoulu järjestää luokkamuotoista erityisopetusta pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä opiskeleville sekä sopeutumista tukevaa erityisopetusta yleisen opetussuunnitelman mukaan. Koulussa tarjotaan lisäopetusta sekä luokkamuotoisessa erityisopetuksessa että yleisopetuksessa.

Ensimmäisen luokan ns. pehmeä aloitusjakso kestää kolme ensimmäistä kouluviikkoa (enintään viisitoista päivää). Luokka jaetaan kahteen ryhmään, ja ryhmässä opiskelevan oppilaan tuntimäärä on tällöin kolme tuntia / päivä.

Alakoulun oppilaan valinnaiset opinnot (1vvh) suoritetaan viidennellä luokalla. Valinnaiset opinnot syventävät äidinkielen ja kirjallisuuden sisältöjä. Luokka-asteen opettajat suunnittelevat syksyllä valinnaiskurssin kurssitarjottimen yhdessä äidinkielen ja kirjallisuuden opettajan / opettajien kanssa (esim. kirjallisuus, ilmaisutaito, kirjoittaminen, mediakasvatus). Kurssitarjotin esitellään oppilaille ja huoltajille syyslukukaudella; oppilaiden valintojen perusteella luokanopettajat muodostavat toimivat ryhmät. Kurssit toteutetaan keväällä. Valinnaiskurssin tarkemmat sisällöt kirjataan koulun vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan.

Taito- ja taideaineisiin kuuluva alaluokkien välystunti (1vvh) suoritetaan kuudennella luokalla. Välystunnilla syvennetään taito- ja taideaineiden opetussuunnitelmien sisältöjä. Tunti on mahdollista integroida myös muihin oppiaineisiin ja aihekokonaisuuksiin. Luokka-asteen opettajat suunnittelevat ensimmäisen jakson aikana yhteistyössä taito- ja taideaineiden opettajien sekä oppilaiden kanssa, miten välystunti toteutetaan. Välystunnin sisällöt ja jaksotus kirjataan koulun toimintasuunnitelmaan.

Taito- ja taideaineiden yläluokkien välystunti sijoittuu 8. vuosiluokalle. Oppilaat tutustuvat taito- ja taideaineisiin tutustumiskohteissa ja vierailukäynneillä. Kokemuksia ja elämyksiä työستetään eri taito- ja taideaineissa. Vuosittain välystä voidaan painottaa erikseen sovittaviin taito- ja taideaineisiin toimintasuunnitelmaan kirjattujen periaatteiden mukaisesti.

Lukuvuosi on luokilla 7 – 9 jaettu neljään jaksoon. Jaksojärjestelmään siirytään asteittain viidenneltä luokalta lähtien. Yleisopetuksessa koulutyö on yläluokilla pääasiassa kurssimuotoista ja pääsääntöisesti yksi kurssi suoritetaan yhdessä jaksossa (4 tuntia opetusta / viikko). Joissakin aineissa poiketaan em. jaksotuksesta oppilaiden tuntimäärien tasoittamiseksi tai muun pedagogisen perusteen vuoksi. Taito- ja taideaineiden peruskursseja, oppilaanohjausta sekä valinnaisaineita opiskellaan yläluokilla koko lukuvuoden ajan. Tietotekniikka kaikille yhteisenä opetuksena toteutuu 7. luokalla äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen yhteydessä.

Erityisoppilaiden edellytysten mukaisesti järjestetään kursseja ja oppitunteja, joilla opiskelevat erityis- ja yleisopetuksen oppilaat yhdessä. Teemakursseilla, samoin kuin joskus muissakin ryhmissä, voi olla oppilaita myös eri luokka-asteilta. Integroitua opetusta järjestetään Helsingin kaupungin linjauksen mukaisesti sekä yleis- että erityisopetuksen ryhmissä. Tällöin pyritään taloudellisten resurssien puitteissa ryhmäkoko pitämään pienehkönä ja järjestämään laaja-alaista erityisopetusta luokan- / aineenopettajan tueksi. Taloudellisten resurssien puitteissa toteutetaan samanaikaisopetusta.

4. OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN

4.1 Ohjaustoiminta

Jokaisella oppilaalla on oikeus ohjaukseen jokaisena koulupäivänä. Oppilaanohjaus muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävän jatkumon. Ohjauksesta huolehtivat yhteistyössä opettajat ja oppilaanohjaajat sekä muu oppilaan kanssa perusopetuksessa ja nivelvaiheissa toimiva henkilöstö. Ohjauksessa korostuu oppilaan kohtaaminen sekä tukeminen ottaen huomioon hänen elämismaailmansa ja kokemuksensa. Ohjaustilanteissa pyritään erilaisin vuorovaikutuksellisin keinoin dialogiseen oppilaan kohtaamiseen.

Ohjausta annetaan kaikkien oppiaineiden opetuksessa, valinnoissa, oppilaanohjauksessa sekä koulun muun toiminnan yhteydessä. Tässä hyödynnetään kaikkien opettajien osaamista ja aineenhallintaa. Eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien opetus liittyy opiskelun tuottamat tiedot ja taidot käytännön työelämän vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin.

Ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua sekä kehitystä, oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä ja opiskeluun liittyvien valintojen tekemistä. Ohjauksella tuetaan oppilaan oman identiteetin kasvua, vahvuuksia, oman osaamisen tunnistamista, myönteistä minäkuva ja taitoa ohjata omaa toimintaa. Ohjauksella vahvistetaan oppilaan osallisuutta sekä kannustetaan vastuunottoon ja rakentavaan toimintaan yhteisössä.

Perusopetuksen aikana oppilaalle annetaan ohjausta valintamahdollisuuksista sekä valintojen merkityksestä jatko-opintoihin, oppilaan tulevaisuuteen ja työelämään sijoittumiseen. Päättövaiheen ohjauksessa oppilaan koko perusopetuksen ajan koulutukseen ja työelämään liittyneet asiat syvenyvät päätöksentekoprosessiin. Ohjauksella tuetaan nuoren päätöksentekotaitojen kehittymistä oman tulevaisuuden suunnittelussa ja oman identiteetin mukaisen tehtävän löytymistä työelämässä sekä yhteiskunnassa. Ohjausta annetaan luokkaopetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena sekä verkko-ohjauksena.

Jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata oppilasta koulunkäynnissä, opiskelutaidoissa, eri oppiaineiden opiskelussa ja siten ehkäistä ennalta opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä. Yhteistyö huoltajien kanssa ja varhainen tuki ovat keskeisiä koko perusopetuksen ajan.

Tehostetun tuen alkaessa tehtävään oppimissuunnitelmaan kirjataan tarvittaessa myös oppilaan ohjaukseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Huomiota kiinnitetään oppilaan opiskelutavoissa ja -taidoissa tai yhteistyötilanteissa mahdollisesti ilmeneviin tuen tarpeisiin sekä taitoja vahvistaviin ja opiskelumotivaatiota lisääviin toimintatapoihin ja opiskelun sisältöihin. Tuetun ohjauksen piirissä oleville oppilaille on erittäin tärkeää päästä harjoittamaan yhteisöllisen toiminnan taitoja, jolloin kyetään tukemaan oppilaiden kiinnostumista kouluyhteisöön ja vahvistamaan heidän itsetuntoaan.

Perusopetuksen aikana on tärkeää, että erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden kohdalla kouluissa on selkeät rakenteet oppilaan valintojen tukemiseksi. Ohjauksessa tulee huomioida oppilaan kokonaistilanne ja tilanteen kartoittaminen on hyvä tehdä heti lukuvuoden alettua yhteistyössä huoltajien, oppilashuoltohenkilöstön ja luokanopettajan sekä -ohjaajan kanssa.

Oppilaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan kirjataan myös jatko-opintojen ohjaukseen liittyviä tavoitteita. Tavoitteiden kirjaaminen tekee ohjauksesta systemaattisempaa ja mahdollistaa esimerkiksi riittävän määrän tutustumisjaksoja toisen asteen koulutukseen. Tehostettuun ja erityiseen ohjaukseen liittyy

vahvasti yhteistyö TE-toimistojen kanssa mahdollisten koulutuskokeiluiden toteuttamiseksi.

Ohjauksen eettisenä lähtökohtana ovat Helsingin koulujen perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet.

Käpylän peruskoulussa ohjaustoiminnasta vastaavat luokanopettajat, erityisluokanopettajat, opinto-ohjaaja, rehtori, luokanvalvojat ja aineenopettajat. Opinto-ohjaaja vastaa valinnaisuuden esittelemisestä, ja rehtori vastaa valinnaisuuden toteutumisesta koulun taloudellisen kehityksen puitteissa. Luokanopettaja ja luokanvalvoja antavat ohjausta koulu- ja luokkayhteisössä toimimiseen sekä ohjaavat kieli-, käsityö-, soveltuvuuskoeluokka- ja valinnaisainevalinnoissa. Aineenopettajan antaman ohjauksen tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään ko. aineelle ominaisia ja itselleen sopivia opiskelumenetelmiä ja arvioimaan omia opiskelutaitojaan.

Yleisopetuksen lisäluokan oppilaiden opintojen suunnittelua ohjaavat lisäluokan luokanvalvoja ja opinto-ohjaaja yhdessä rehtorin kanssa.

Opettajan antama ohjaus Käpylän peruskoulussa:

1. ja 2. luokilla

Oppilaan ohjaus keskittyy koululaiseksi kasvamiseen ja ryhmän jäsenenä toimimiseen. Opettaja ohjaa oppilasta huolehtimaan koulutarvikkeista sekä neuvoo aikataulujen noudattamisessa. Ohjaus on tiivistä yhteistyötä kotien kanssa

3. ja 4. luokilla

Opettajan antamalla ohjauksella vahvistetaan koululaisen perustaitoja sekä oppilaan kykyä mieltää itsensä eri oppiaineiden opiskelijana. Opettaja ohjaa oppilasta huolehtimaan koulutarvikkeista sekä neuvoo aikataulujen noudattamisessa korostaen oppilaan omaa vastuuta näissä. Opetussuunnitelman perusteissa on kerrottu, mikä on hyvää osaamista 4. luokan lopussa. Osa oppilaan ohjausta on se, että opettaja avaa oppilaalle hyvän osaamisen kuvauksen.

Luokka-asteilla 5.–7.

Opettaja ohjaa oppilasta asettamaan tavoitteita sekä työskentelemään niiden suuntaisesti. Uusien oppiaineiden myötä opettajat ja opinto-ohjaaja tukevat ja neuvovat oppilaita tekemään valintoja omien taipumustensa ja mielenkiintonsa mukaan. Osa yhteisistä taito- ja taideaineista päättyy 7. luokan lopussa, jolloin näiden oppiaineiden opettajan antama ohjaus painottuu luokille 6 ja 7. Oppilaalle syntyy käsitys omasta osaamisestaan suhteessa hyvän osaamisen kuvauksiin (määritelty Opetussuunnitelman perusteissa).

Opettaja vahvistaa vuosiluokkien 5 – 7 aikana oppilaiden ryhmässä toimimisen taitoja sekä vuorovaikutustaitoja. Oppilasta ohjataan arvioimaan oman toiminnan syy- ja seuraussuhteita. Oppilaan vastuu omien opintojen edistymisestä lisääntyy vähitellen. Seitsemännen luokan päättyessä oppilas osaa huolehtia tavaroistaan, pystyy itsenäisesti etsimään tietoa eri lähteistä, pystyy omatoimisesti huolehtimaan hänelle annetuista tehtävistä, pystyy noudattamaan aikatauluja sekä aikatauluttamaan omaa tekemistään.

Luokka-asteilla 8.–10.

Oppilaan ohjaus valmistaa oppilasta jatko-opintoihin. Opettajien antama ohjaus on oppiainekohtaista ja valmistaa oppilasta erilaisiin tiedonhankinta-, toiminta- ja työtapoihin. Oppilaanohjaajan rooli painottuu erityisesti päättöluokilla.

Oppilaanohjausta voivat antaa opettajat, erityisluokanopettajat ja / tai oppilaanohjaaja. Oppilaanohjaus muodostaa luokilla 8. – 10. kokonaisuuden, johon kuuluu luokkamuotoinen ja henkilökohtainen ohjaus. Luokkamuotoinen ohjaus painottuu nivelvaiheisiin, erityisesti jatko-opintoihin siirtyvien ohjaukseen. Henkilökohtaisessa ohjauksessa käytetään neuvottelevaa

työtapaa. Ohjaus on oppilaan kuuntelemista, konkretisointia, kysymistä, tarkentamista, toiminnan suunnittelua, tavoitteiden asettelua, palautteen antamista ja realistista arviointia. Oppilaanohjaus pyrkii tukemaan oppilaan itsetuntemuksen kasvua ja kehitystä niin, että hän peruskoulun päättäessään pystyy tekemään itselleen sopivia jatko-opintovalintoja. Yksilöllinen opinto-ohjaus korostuu tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevilla oppilailla. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille laaditaan henkilökohtaiset opetussuunnitelmat, joihin kirjataan myös päivittäisten taitojen ohjaukseen, oppilaanohjaukseen ja jatko-opintojen ohjaukseen liittyviä tavoitteita ja sisältöjä.

Opinto-ohjaukseen kuuluu, että pääkaupunkiseudun toisen asteen oppilaitokset esittelevät jatko-opintomahdollisuuksia päättö- ja lisäluokkalaisille sekä heidän huoltajilleen. Opinto-ohjaajat tiedottavat koteihin koulumme ohjaustoiminnasta, oppilaan valintamahdollisuuksista ja jatko-opinnoista. Päättöluokkalaisilla ja lisäopetuksen oppilailla on mahdollisuus käydä tutustumiskäynneillä mahdollisissa jatko-opiskelupaikoissa ja lisäksi tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevilla oppilailla on mahdollisuus koulutuskokeiluun. Pidennetyn oppivelvollisuuden luokilla opiskelevien oppilaiden huoltajat kutsutaan mukaan työtoiminta- ja jatko-opetuspaikkoihin järjestettäville tutustumiskäynneille ja avoimet ovet -tapahtumiin.

Oppilaan huoltajat saavat tietoa koulumme jatko-opinto-ohjauksesta, oppilaan valintamahdollisuuksista ja jatko-opinnoista vanhempainilloissa ja sähköisenä tiedotuksena Wilman kautta sekä koteihin jaettavista paperitiedotteista. Oppilaan, opinto-ohjaajan, huoltajan ja luokanvalvojan yhteisiä jatko-opintoihin liittyviä neuvottelutilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaan päättö- ja lisäluokan aikana. Pidennetyn oppivelvollisuuden luokilla opiskelevien oppilaiden jatko-opintoneuvottelut pidetään päättöluokan kevätlukukaudella, ja neuvottelujen kokoonpano voi olla moniammatillinen.

4.2 Työelämään tutustuminen (TET)

TET eli työelämään tutustuminen on yksi työelämän ja koulun yhteistyömuodoista ja keskeinen osa peruskoulun jakamaa työelämä tietoutta. TET-jakson tavoitteena on parantaa oppilaan työelämän tuntemusta ja arvostusta. TET-jaksolla nuoret saavat käytännössä nähdä, kuulla ja kokea, millaista on työskennellä erilaisissa ammateissa ja erilaisissa työympäristöissä. Omakohtaiset työelämän kokemukset tukevat oppilaan jatko-opintoihin hakeutumista ja niihin liittyviä valintoja. Työelämään tutustuminen voi toteutua eri tavoin, mm. työelämän ja yhteiskunnan eri osa-alueiden edustajien vierailut oppitunneilla, työpaikkakäynnit, erilaiset yhteistyöprojektit ja oppilaiden sekä opettajien TET-jaksot.

Työelämään tutustuminen on pedagoginen prosessi, jossa nuori saa mahdollisuuden kokea, millaista on tehdä työtä työntekijänä, tai yrittäjänä. TET voidaan prosessina liittää opetussuunnitelman aihekokonaisuuksiin, oppiaineisiin ja nuoren kiinnostuksesta lähteviin aiheisiin ja näin luoda jatkuvuutta ja mielekkyyttä TET-harjoitteluun.

Käpylän peruskoulussa vuosiluokkien 1.–6. aikana aloitetaan työelämään ja ammatteihin tutustuminen koulussa työskentelevien aikuisten sekä oppilaiden huoltajien työtehtävien kautta.

Seitsemännellä luokalla tutustutaan kouluyhteisön erilaisiin työtehtäviin (esimerkiksi lyhytaikainen työskentely oppilasravintolassa ja koulun kasvitarhalla). Yleisopetuksen kahdeksannen luokan aikana on yksi viikon mittainen työelämään tutustumisen jakso ja yhdeksannen luokan aikana yksi kahden viikon mittainen TET-jakso. Lisäopetusluokalla olevat oppilaat osallistuvat kerran viikossa TET-päivään. TET-jaksojen aikana oppilas hankkii omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja ammateista oman uravalintansa tueksi. Lisäopetusluokan oppilaat tekevät lisäksi työpaikka- ja oppilaitosvierailuja oppilaanohjauksen tuntien aikana.

Pidennetyn oppivelvollisuuden luokilla 8.–10. opiskelevien oppilaiden TET-jaksot suunnitellaan

yksilöllisesti ja kirjataan HOJKS:iin. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilailla on mahdollisuus koulunkäyntiavustajan tukeen työharjoittelupaikassaan.

Eri oppiaineiden puitteissa tapahtuvat opintokäynnit ja asiantuntijavierailut ovat osa ohjaustoimintaa ja työelämää tutustumista. Samoin useisiin aineisiin voidaan sisällyttää opintokokonaisuuksia, jotka yhdistävät opiskeltavan aineen tiedot työelämän vaatimuksiin.

5. OPPIMISEN JA KASVUN EDISTÄMINEN

Helsingissä opetuksen ja oppilaan tuen toteuttamisen lähtökohtana on jokaisen oppilaan oikeus omista lähtökohdistaan, osana yhteisöä onnistua oppimisessa, kehittyä oppijana sekä kasvaa ja sivistyä ihmisenä.

Opetuksen suunnittelussa ja järjestämisessä otetaan huomioon se, että oppilaiden tarve tukeen vaihtelee. Pääpaino on oppimisen esteiden ja oppimisvaikeuksien varhaisessa tunnistamisessa. Oppilaan saama tuki on joustavaa, pitkäjänteistä ja suunnitelmallista sekä oppilaan tarpeen mukaan muuttuvaa, ja sen lähtökohtana on oppilaan kokonaistilanne. Tuen jatkumiseen kiinnitetään erityisesti huomiota lapsen siirtyessä päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta perusopetukseen sekä oppilaan siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle tai perusopetuksessa koulusta toiseen.

Käpylän peruskoulussa opettaja tutustuu opetusryhmiinsä ja oppilaisiinsa ja tekee valmiuksien ja osaamisen kartoituksia toimintasuunnitelman mukaisesti. Opettaja tutustuu myös oppilaiden oppimista koskeviin asiakirjoihin (esim. Leops, mahdolliset asiantuntijalausunnat) ja syventää oppilaantuntemustaan nivelneuvotteluissa, tiedotustilaisuuksissa sekä huoltajien kanssa käydyissä keskusteluissa. Opettaja hyödyntää näitä tietoja suunnitellessaan oppilaiden opetusta, kasvua ja tukemista sekä kirjaa havaintojaan Wilma-järjestelmään. Opettaja tukee kaikkia oppilaita yleisen tuen toimintamenetelmin.

Mikäli oppilas tarvitsee enemmän, vahvempaa ja pitkäkestoisempaa tukea, luokanopettaja / -valvoja keskustelee oppilaan oppimisen esteistä ja vaikeuksista, laaja-alaisen erityisopettajan, muiden oppilasta opettavien opettajien ja oppilashuoltoryhmän jäsenten kanssa ja arvioi oppilaan kokonaistilannetta ja hänen tarvitsemiaan tukitoimia yhdessä heidän kanssaan. Kun oppilaan tuen tarve muuttuu, luokanopettaja / -valvoja on yhteydessä oppilaan huoltajiin.

5.1 Yleinen tuki

Helsingissä yleinen tuki on kaikkien oppijoiden oppimisen ja hyvinvoinnin edistämistä. Tämä tarkoittaa oppimisympäristön yleisiä järjestelyjä ja monipuolisia sekä vaihtelevia työtapoja, jotka mahdollistavat kaikkien oppijoiden kasvun ja kehittymisen omien mahdollisuuksien haltuunottoon. Hyvä, toimiva ja laadukas perusopetus mahdollistaa kaikkien oppilaiden oppimisen ja kasvun. Erityistä huomiota kiinnitetään koulun toimintakulttuurin ja -ympäristön kehittämiseen. Keskeistä on vuorovaikutteisen ilmapiirin luominen ja edistäminen kouluyhteisössä siten, että kaikki tulevat kohdatuksi ja kuulluksi sekä voivat osallistua toimintakulttuurin ja -ympäristön luomiseen ja kehittämiseen.

Käpylän peruskoulussa opettaja tukee oppilaiden oppimista ja kasvamista eriyttämällä, antamalla tukiovetusta, muuttamalla rakenteellista ja toiminnallista oppimisympäristöä sekä käyttämällä

ohjaamisessa menetelmiä, joilla parannetaan oppimisympäristön ilmapiiriä. Oppimisympäristöihin vaikutetaan käyttämällä mm. samanaikaisopetuksen tuomia mahdollisuuksia. Yleisen tuen vaiheessa oppilasta opettavat opettajat kirjaavat Wilmaan tukitoimia, joita he ovat tehneet oppilaan oppimisen ja kasvamisen tueksi sekä tiedottavat näistä tukitoimista huoltajille.

5.2 Tehostettu tuki

Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, annetaan tehostettua tukea. Tehostetun tuen aikana voidaan käyttää kaikkia perusopetuksen yhteisiä opetusjärjestelyjä ja tukimuotoja, lukuun ottamatta erityisen tuen päätökseen perusteella annettavaa kokoaikaista erityisopetusta. Oppilashuollon osuutta oppilaan hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä vahvistetaan.

Tehostettu tuki perustuu moniammatilliseen pedagogiseen arvioon. Tehostettua tukea annetaan silloin, kun yleinen tuki ei riitä. Tehostettu tuki on suunnitelmallista ja luonteeltaan pitkäjänteisempää tukea kuin yleinen tuki. Tehostettua tukea saavalle oppilaalle laaditaan aina oppimissuunnitelma.

Tehostettu tuki on oppilaan tarpeista lähtevää, suunniteltua, ennaltaehkäisevää ja sitä arvioidaan säännöllisesti. Tehostetun tuen avulla tuetaan oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä ja tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien kasvamista, monimuotoistumista ja kasautumista.

Käpylän peruskoulussa oppilaan opettaja (luokanopettaja, luokanvalvoja tai erityisluokanopettaja) käynnistää oppilaan tuen prosessit ja pedagogisten asiakirjojen laatimisen. Näihin osallistuvat tarvittaessa myös muut oppilasta opettavat opettajat, erityisopettajat, oppilashuoltohenkilöstön edustajat, huoltajat, koulunkäyntiavustaja sekä koulun ulkopuoliset asiantuntijat.

5.2.1 Pedagoginen arvio

Tehostetun tuen aloittaminen perustuu pedagogiseen arvioon. Pedagogisessa arviossa kuvataan

- oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena*
- oppilaan saama yleinen tuki ja arvio sen vaikutuksista*
- oppilaan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet*
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea*

Helsingissä pedagoginen arvio on yksi Oppilaan oppimisen ja kasvun - asiakirjasalkun pedagogisista asiakirjoista.

Pedagogisen arvion laativat oppilaan opettaja tai opettajat yhdessä. Tarvittaessa käytetään myös muita asiantuntijoita. Pedagoginen arvio tehdään yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Pedagogisen arvion laatimissa hyödynnetään oppilaalle mahdollisesti osana yleistä tukea laadittua oppimissuunnitelmaa. Mikäli oppilaalla on kuntoutussuunnitelma, myös sitä voidaan hyödyntää huoltajan luvalla.

Tehostetun tuen aloittaminen, se miten tuki järjestetään sekä tuen tarpeen arvioiminen jatkossa käsitellään Helsingissä pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti pääsääntöisesti oppilashuoltoryhmässä. Jos käsittelyssä päädytään oppimisen tuen tehostamiseen, tehostettu tuki suunnitellaan ja kirjataan oppimissuunnitelmaan.

Käpylän peruskoulussa:

Mikäli yleisen tuen vaiheessa oppilaalle kertyy paljon tukitoimia, luokanopettaja / -valvoja keskustelee oppilaan tarvitsemasta tuesta laaja-alaisen erityisopettajan, muiden oppilasta opettavien opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Jos nähdään tarvetta tuen riittävyyden arvioimiseen, luokanopettaja /-valvoja aloittaa pedagogisen arvion laatimisen. Pedagoginen arvio käsitellään moniammatillisesti oppilashuoltoryhmässä. Arvion pohjalta oppilashuoltoryhmä yhdessä opettajan kanssa ratkaisee oppilaan tarvitseman tuen muodon, yleisen tuen jatkumisen tai tehostetun tuen aloittamisen. Tarvittaessa oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma.

5.2.2 Oppimissuunnitelma

Oppimissuunnitelma on oppilaan opiskelua ja oppimisen tavoitteita koskeva suunnitelma, jonka tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä. Sitä voidaan tarvittaessa käyttää osana yleistä tukea ja sitä tulee käyttää tehostetun tuen aikana.

Oppimissuunnitelman tavoitteena on turvata oppilaalle hyvät edellytykset edetä opinnoissaan. Suunnitelma lisää opettajien tietoisuutta oppilaan tilanteesta, on käytännön työvälineenä opettajan oman työn suunnittelulle ja opettajien keskinäiselle sekä kodin kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Oppimissuunnitelmasta huoltaja saa itselleen tietoa ja voi siten paremmin tukea lastaan. Suunnitelman tarkoituksena on myös, että oppilas oppii vähitellen ottamaan vastuuta opiskelustaan ja saa oppimiseensa enemmän tavoitteellisuutta. Suunnitelma antaa pohjan oppilaan edistymisen arvioinnille.

Tehostettua tukea varten tehtävä oppimissuunnitelma perustuu pedagogisessa arviossa tuotettuun tietoon ja on osa pedagogisista asiakirjoista muodostuvaa Oppilaan oppimisen ja kasvun -asiakirjasalkkua. Oppimissuunnitelman laativat opettajat yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Laatimiseen osallistuvat tarvittaessa myös muut asiantuntijat kuten erityisopettajat, opinto-ohjaaja ja oppilashuoltohenkilöstö. Oppilas osallistuu oman oppimissuunnitelman tekemiseen ikäkautensa edellytysten mukaan.

Suunnitelma kirjataan koulujen käytössä olevalle yhteiselle lomakkeelle ja suunnitelman laadinnassa hyödynnetään oppilaalle mahdollisesti osana yleistä tukea laadittua oppimissuunnitelmaa sekä pedagogista arviota ja sen yhteydessä kerättyä tietoa. Mikäli oppilaalle on laadittu kuntoutussuunnitelma, myös sitä voidaan hyödyntää huoltajan luvalla. Ensimmäisen luokan oppilaiden oppimissuunnitelma voi rakentua lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman pohjalle. Oppimissuunnitelmassa ei kuvata oppilaan henkilökohtaisia ominaisuuksia. Oppimissuunnitelmaan ei voi hakea muutosta valittamalla eikä muilla muutoksenhakukeinoilla.

Jos vuosiluokallisesti etenevässä opetusryhmässä oleva oppilas opiskelee oman opinto-ohjelman mukaan, hänelle laaditaan aina oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan opinto-ohjelma, ohjelman toteuttamiseksi tarvittavat opetusjärjestelyt ja se, miten opiskelun etenemistä seurataan.

Perusopetuksen vuosiluokkien 7 – 9 oppilas voidaan ottaa joustavan perusopetuksen toimintaan, minkä jälkeen hänelle tulee laatia oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelma sisältää soveltuvien osin samoja osa-alueita kuin tehostetun tuen aikana laadittava oppimissuunnitelma. Lisäksi siinä kuvataan oppilaan joustavan perusopetuksen järjestäminen koulussa ja muissa oppimisympäristöissä.

Valmistavassa opetuksessa jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma, johon kirjataan oppilaan lähtötaso, henkilökohtaiset oppimistavoitteet ja opiskeltavien oppiaineiden tuntimäärät sekä sisällöt. Opinto-ohjelmassa kuvataan lisäksi opiskelun

etenemisen seuranta ja arvioinnin perusteet. Kun oppilas siirtyy valmistavasta opetuksesta perusopetukseen, hänelle laaditaan oppimissuunnitelma vähintään ensimmäisen lukuvuoden ajaksi.

Vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa jokaiselle oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan opinto-ohjelma ja se, miten opiskelun etenemistä seurataan. Vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa oppilaan opinto-ohjelma muodostuu opintokokonaisuuksista.

Oppilaan siirtyessä toiseen kouluun tai oppilaitokseen oppimissuunnitelma siirtyy oppilaan mukana huoltajan luvalla. Erityistä tukea saavan oppilaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) korvaa oppimissuunnitelman.

Kun moniammatillinen oppilashuoltoryhmä Käpylän peruskoulussa pedagogiseen arvioon perustuen päätyy tukemaan oppilaan oppimista tehostetusti, oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma. Oppilaan opettaja (luokanopettaja / -valvoja tai erityisluokanopettaja) aloittaa oppimissuunnitelma-asiakirjan laatimisen pedagogisen arvion pohjalta. Asiakirjan laadintaan osallistuvat oppilas ja hänen huoltajansa sekä tarvittaessa myös muut oppilasta opettavat opettajat, erityisopettaja, oppilashuoltohenkilöstöä, tai muita asiantuntijoita.

5.3 Erityinen tuki

Jos tehostettu tuki ei riitä, voidaan oppilaalle antaa erityistä tukea. Erityinen tuki järjestetään joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä, siten kuin erityisen tuen päätöksessä on määrätty. Erityinen tuki muodostuu erityisen tuen päätökseen perustuvasta erityisopetuksesta sekä muista perusopetuksen tukimuodoista. Erityisen tuen antamisesta tehdään kirjallinen päätös, jota tarkistetaan viimeistään kolmannen ja kuudennen vuosiluokan keväällä sekä aina tarvittaessa. Erityisen tuen päätös edellyttää Helsingissä aina pedagogisen selvityksen laatimista. Erityisen tuen päätöksen saaneelle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli HOJKS, joka on osa Oppilaan oppimisen ja kasvun-asiakirjasalkkua.

Erityisen tuen päätös voidaan tehdä ennen esi- tai perusopetuksen alkamista taikka esi- tai perusopetuksen aikana ilman oppimisen tehostettua tukea, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että oppilaan opetusta ei vamma, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten. Jos erityisen tuen päätös tehdään perusopetuksen aikana ilman tehostetun tuen antamista, se perustuu oppilaan tilanteessa tapahtuneeseen äkilliseen muutokseen esimerkiksi onnettomuuden tai sairauden jälkeen. Oppimäärän yksilöllistäminen edellyttää erityisen tuen päätöstä.

Erityisen tuen tarkistamista varten oppilaasta tehdään uusi pedagoginen selvitys. Mikäli tarpeen todetaan jatkuvan, erityisen tuen jatkamisesta tehdään päätös. Mikäli katsotaan, että oppilas ei enää tarvitse erityistä tukea, tehdään päätös tuen lopettamisesta. Tällöin oppilas saa tehostettua tukea ja hänelle laaditaan oppimissuunnitelma.

Erityisestä tuen päätös on hallintopäätös, josta päättää opetustoimen johtosäännössä ja niistä seuraavissa delegointisäännöksissä määritelty viranomainen.

5.3.1 Pedagoginen selvitys

Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa sekä tehtävä oppilaasta pedagoginen selvitys. Pedagoginen selvitys on osa Helsingin Oppilaan oppimisen ja kasvun -asiakirjasalkkua. Pedagogisessa selvityksessä oppilaan opetuksesta vastaavat opettajat tekevät selvityksen oppilaan oppimisen etenemisestä ja moniammatillisena oppilashuollon yhteistyönä tehdään selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta. Pedagoginen selvitys kirjataan koulujen käytössä olevalle yhteiselle lomakkeelle. Pedagoginen selvitys käsitellään moniammatillisesti pääsääntöisesti oppilashuoltoryhmässä.

Pedagogisen selvityksen lisäksi erityisen tuen päätöksen valmistelemiseksi tulee tarvittaessa hankkia muita lausuntoja, kuten psykologinen tai lääketieteellinen lausunto tai vastaava sosiaalinen selvitys. Pedagogisen selvityksen laatimisessa hyödynnetään oppilaalle aiemmin laadittuja Oppilaan oppimisen ja kasvun -asiakirjasalkun osia; pedagogista arviota ja oppilaan oppimissuunnitelmaa. Mikäli oppilaalla on kuntoutussuunnitelma, myös sitä hyödynnetään huoltajan luvalla.

Käpylän peruskoulussa:

Mikäli tehostettu tuki ei riitä, luokanopettaja / -valvoja keskustelee oppilaan tarvitsemasta tuesta oppilaan, huoltajien sekä tarvittaessa erityisopettajan, muiden oppilasta opettavien opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Luokanopettaja / -valvoja aloittaa pedagogisen selvityksen laatimisen. Siinä selvitetään oppilaan oppimisen etenemistä, oppilaan saamaa tehostettua tukea ja kokonaistilannetta. Pedagoginen selvitys käsitellään moniammatillisesti oppilashuoltoryhmässä. Jos oppilaalle haetaan erityisen tuen päätöstä, hakemukseen liitetään pedagogisen selvityksen lisäksi tarvittaessa myös muita asiantuntijalausuntoja.

5.3.2 HOJKS

Oppilaalle, jolle on tehty päätös erityisestä tuesta, laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). HOJKS:sta ei tehdä hallintopäätöstä, vaan se on pedagoginen asiakirja. Suunnitelma laaditaan koulussa tehostetussa tuessa laaditun oppimissuunnitelman ja pedagogisen selvityksen pohjalta osaksi Oppilaan oppimisen ja kasvun asiakirjasalkkua. Mikäli oppilaalle on laadittu kuntoutussuunnitelma, myös sitä hyödynnetään huoltajan luvalla. Suunnitelma kirjataan koulujen käytössä olevalle yhteiselle lomakkeelle.

Oppilaan opettajat laativat suunnitelman yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa, ellei siihen ole ilmeistä estettä. Tarvittavilta osin se valmistellaan moniammatillisena yhteistyönä.

Henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman tehtävänä on tukea pitkäjänteisesti oppilaan yksilöllistä oppimis- ja kasvuprosessia. HOJKS on oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvä tavoitesuunnitelma sekä suunnitelma opetuksen sisällöistä, pedagogisista menetelmistä ja muista tarvittavista tukitoimista. Henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa ei kuvata oppilaan henkilökohtaisia ominaisuuksia. HOJKS-asiakirjassa on huoltajan antamat yksilöidyt tiedonsiirtoluvat.

HOJKS:iin ei voi hakea muutosta valittamalla eikä muilla muutoksenhakekeinoilla. Suunnitelma tulee tarkistaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, oppilaan tarpeiden mukaiseksi. Kun oppilaan erityisen tuen tarve päättyy ja hän saa tehostettua tukea, hänelle laaditaan oppimissuunnitelma.

Oppilaan siirtyessä toiseen kouluun tai oppilaitokseen suunnitelma siirtyy huoltajan luvalla vastaanottavaan kouluun. Suunnitelman tiedot ovat lähtökohta uusien opetusjärjestelyjen toteuttamiseksi.

Käpylän peruskoulussa:

Kun oppilaalle on tehty erityisen tuen päätös, oppilaan opettaja (luokanopettaja, -valvoja tai erityisluokanopettaja) aloittaa HOJKS-asiakirjan laatimisen oppimissuunnitelman, pedagogisen selvityksen ja mahdollisen huoltajan luvalla saadun kuntoutussuunnitelman pohjalta. Asiakirjan laadintaan osallistuvat oppilas ja hänen huoltajansa sekä tarpeen mukaan muut oppilasta opettavat opettajat, koulunkäyntiavustajat, erityisopettajat ja oppilashuoltohenkilöstöä.

5.4 Opetuksen järjestäminen

Opiskelun kannalta olennaisinta on että resurssien käyttö ja suunnittelu on pedagogisesti tarkoituksenmukaista ja käytetään vaihtelevia toimintatapoja sekä -menetelmiä.

5.4.1 Yhteiset opetusjärjestelyt

Yhteisiin opetusjärjestelyihin kuuluvat oppimisympäristöjärjestelyt, yhteisöllinen toimintakulttuuri, vaihtelevat ja monipuoliset opetusmenetelmät ja työtavat (ks. luvut 2.2, 2.3. ja 2.4.). Näiden lisäksi yhteisillä opetusjärjestelyillä tarkoitetaan samanaikaisopetusta, joustavia opetusjärjestelyjä, tukiopetusta ja osa-aikaista erityisopetusta, joihin kaikilla oppilailla on mahdollisuus riippumatta oppimiseen ja kasvuun liittyvän tuen tarpeesta.

Yhteisöllisen opettamisen keskeisiä toimintamalleja ovat samanaikaisopetus ja joustavat ryhmittelyt. Samanaikaisopetus perustuu yhdessä asetettuihin päämääriin sekä jaettuun vastuuseen. Opetusta suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä. Keskeistä on yhteistyö- ja kommunikaatiotaitojen kehittäminen kohti yhteisöllisempää työtapaa.

Oppilaiden tavat oppia vaihtelevat ja he tarvitsevat erilaisia opetusjärjestelyjä oppimiseensa. Joustava ryhmittely mahdollistaa oppilaiden erilaisten ja yksilöllisten tarpeiden huomioimisen osana ryhmää, jolloin jokaisella on mahdollisuus hyvään oppimisympäristöön ja myönteiseen oppimiskokemukseen. Joustavilla ryhmittelyillä voidaan tukea sosiaalisia suhteita, sosiaalisia verkostoja ja koko koulun yhteisöllisyyttä.

Käpylän peruskoulussa yhteiset käytännöt oppilaiden oppimisen ja edistymisen seuraamisesta on kuvattu toimintasuunnitelmassa, joka tarkistetaan vuosittain. Seurantatapoja ovat opettajan tekemä jatkuva arviointi ja poissaoloseuranta, huoltajien ja oppilaiden kanssa käytävät arviointikeskustelut, sanalliset ja numeeriset arvioinnit, toimintasuunnitelmassa ajoitetut mittaukset ja kokeet, Helsingin opetustoimen ostamat mittaukset sekä muut arvioinnit ja mittaukset.

Lukujärjestykset laaditaan siten, että luokka-asteilla tai oppiaineilla on yhtäaikaista oppitunteja, ja siten opettajien on mahdollista toteuttaa opetuksensa yhdessä. Vuosittain tarkistetaan mahdollisuus resurssiopettajan käyttöön samanaikaisopettajana tai klinikkaopettajana. Tukiopetukseen rehtori varaa vuosittain osan opetustunneista, jotta tukea tarvitessaan oppilaalla on sitä mahdollista saada.

5.4.1.1 Tukiopetus

Tukiopetus on oppimisen ja koulunkäynnin tilapäistä, lyhytaikaista tukea. Se perustuu opettajan tekemään arvioon oppilaan oppimisesta ja mahdollisesta tuen tarpeesta.

Oppilaalla on oikeus saada tukiopetusta heti tuen tarpeen ilmetessä. Koulutyö suunnitellaan siten, että oppilailla on tukiopetusta tarvittaessaan mahdollisuus osallistua siihen niin usein ja laajasti kuin on tarpeen. Aloitteen tukiopetuksen antamisesta tekee ensisijassa opettaja. Aloite voi tulla myös oppilaalta itseltään tai huoltajalta.

Tukiopetuksen tavoitteena on vahvistaa perustaitojen ja -tavoitteiden saavuttamista, ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksien muodostumista, tukea oppimaan oppimistaitoja ja vahvistaa myönteistä minäkuvaa oppijana.

Tukiopetus voidaan järjestää esim. samanaikaisopetuksena oppitunnilla, pienryhmässä tai yksilöllisesti oppituntien aikana tai niiden ulkopuolella. Erilaisia joustavia ryhmittelyjä voidaan käyttää tukiopetuksen toteuttamiseksi oppituntien aikana. Tukiopetuksessa käytetään oppilaiden yksilölliset tarpeet huomioiden monipuolisia menetelmiä ja materiaaleja.

Tukiopetusta annetaan osana yleistä, tehostettua ja erityistä tukea. Tukiopetuksen määrä, tavoitteet sekä tuloksellisuuden arviointi kirjataan mahdolliseen pedagogiseen arvioon, oppimissuunnitelmaan, pedagogiseen selvitykseen ja/tai HOJKS:iin. Tukiopetuksen toteuttamistavoista ja merkityksestä koulunkäynnille annetaan tietoa huoltajille.

Käpylän peruskoulussa tukiopetusjärjestelyistä tiedotetaan koulun lukuvuositedotteessa sekä koulun kotisivuilla. Tukiopetusta antaa luokanopettaja tai aineenopettaja, joka opettaa ko. ainetta. Opettaja tiedottaa koteihin tarvittaessa tukiopetuksen antamisesta. Aloitteen tukiopetukseen osallistumisesta tekee opettaja, oppilas tai huoltaja.

5.4.1.2 Osa-aikainen erityisopetus

Oppilailla, joilla on vaikeuksia yksittäisessä oppiaineessa, keskittymisessä, sosiaalisissa - tai opiskelutaidoissa tai koulunkäynnissään yleensä on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen yhteydessä.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisen erityisopetuksen tuki kohdennetaan oppilaan tarpeen ja ryhmän tarpeen mukaan pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja sisällöt nivELYVÄT oppilaan muuhun opetukseen ja tukevat oppimisvalmiuksien, oppimaan oppimistaitojen ja myönteisten strategioiden kehitystä. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja ja menetelmiä huomioiden oppilaan ja ryhmän tarpeet. Opetus suunnitellaan ja arvioidaan yhteistyössä opettajien ja tarvittaessa oppilashuollon palveluista vastaavien kanssa.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan osana yleistä, tehostettua ja erityistä tukea. Oppilas voi erityisen tuen aikana saada osa-aikaista erityisopetusta riippumatta siitä opiskeleeko hän yleisopetuksen ryhmässä vai erityisryhmässä.

Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteista ja menetelmistä annetaan tietoa huoltajille. Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestäminen, tavoitteet ja arviointi kirjataan pedagogiseen arvioon, oppimissuunnitelmaan, pedagogiseen selvitykseen ja/tai HOJKS:iin.

Käpylän peruskoulussa osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteena on ehkäistä oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksia ja tukea jo ilmenneissä vaikeuksissa. Lähtökohtana opetuksen

suunnittelulle ja toteutukselle ovat oppilaan omat edellytykset ja tarpeet. Yleisen tuen muotona osa-aikainen erityisopetus on eriyttävää ja lyhytaikaista. Jos oppilaalla on paljon erilaista tuen tarvetta tai tuen tarve on pitkäkestoista, hän tarvitsee tehostettua tukea. Tehostetun tuen muodosta ja määrästä päättää oppilashuoltoryhmä yhdessä luokanopettajan /-valvojan ja erityisopettajan kanssa. Oppilas voi saada myös erityistä tukea integroituna yleisopetuksen ryhmässä. Jos oppilas saa tehostettua tai erityistä tukea, hänelle laaditaan tarvittavat pedagogiset asiakirjat, joihin kirjataan osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja muodot.

Osa-aikaisen erityisopetuksen sisällöt, tavoitteet ja muodot suunnitellaan luokan- /aineenopettajan ja erityisopettajan kanssa yhdessä siten, että se antaa parhaan mahdollisen tuen oppilaalle ja on tarkoituksenmukaisesti toteutettavissa. Tarvittaessa suunnitteluun voi osallistua myös muita asiantuntijoita. Yksilöopetusta annetaan silloin, kun on erityistä tarvetta yksilölliseen ohjaukseen, opetukseen tai puheopetukseen. Pienryhmäopetusta annetaan oppilaille silloin, kun oppilas hyötyy pienessä ryhmässä tapahtuvasta opetuksesta ja tarvitsee paljon opettajan tukea. Samanaikaisopetusta toteutetaan silloin, kun suurempi ryhmä tai koko luokka hyötyy erityisopettajan tuesta, sekä silloin, kun erityinen tuki on tarkoituksenmukaisinta antaa oppilaan omassa ryhmässä.

Osa-aikaisen erityisopetuksen tarvetta arvioidaan jatkuvasti. Lukuvuoden alussa erityisopettajat kiertävät uusissa ryhmissä arvioimassa tuen tarvetta. Oppilaille tehdään alkukartoituksia ja mittauksia, joiden avulla pyritään löytämään tukea tarvitsevia oppilaita. Lukuvuoden aikana luokan- / aineenopettajat keräävät havaintojaan oppilaista ja konsultoivat erityisopettajaa, jos havaitsevat tuen tarpeen kasvua jonkun oppilaan tai oppilasryhmän kohdalla. Mittausten tulosten sekä opettajien yhteisten keskustelujen perusteella oppilashuoltoryhmässä päätetään tuen kohdentamisesta ja osa-aikaisen erityisopetuksen resurssin jakamisesta.

Tuen riittävyttä ja jatkon tarvetta arvioidaan sovitun tukijakson lopussa esim. mittaamalla, havainnoimalla ja yhteisillä keskusteluilla, ja se kirjataan mahdolliseen pedagogiseen asiakirjaan.

5.4.2 Esiopetuksen järjestäminen perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin aloittaville (startti)

Lapsen perusopetuksen alkamista voidaan siirtää huoltajan hakemuksesta ja asiantuntijan (psykologi tai lääkäri) suosituksesta vuodella. Perusopetuslain mukaan vuotta säädettyä myöhemmin perusopetuksen aloittavien lasten opetus on esiopetusta. Helsingissä noudatetaan kunnallista esiopetuksen suunnitelmaa. Opetus on tehostettua tai erityistä tukea ja se voidaan järjestää starttiluokalla tai päiväkodin esiopetusryhmässä. Oppilaalle laaditaan joko oppimissuunnitelma tai HOJKS riippuen oppilaan tuen tarpeesta.

Starttiluokan oppilasvalinnasta tehdään hallintopäätös, josta päätetään opetustoimen johtosäännössä ja niistä seuraavissa delegointisäännöksissä.

5.4.3 Joustava perusopetus

Joustavan perusopetuksen toiminnan tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä vahvistamalla kokonaisvaltaisesti oppilaan opiskelumotivaatiota ja elämänhallintaa. Perusopetuksen oppimäärän suorittamisen lisäksi tavoitteena on tukea oppilasta toisen asteen koulutukseen siirtymisessä sekä antaa valmiudet selviytyä opiskelussa.

Joustavaan perusopetuksen ryhmään voi hakeutua 7.–9. -luokkalainen oppilas. Opetus toteutetaan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti pienryhmässä, työpaikoilla ja

muissa oppimisympäristöissä. Muissa oppimisympäristöissä ja työpaikoilla tapahtuville opiskelujaksoille oppilaalle annetaan oppimistehtäviä, jotka huomioidaan osana oppilaan arviointia. Joustavassa perusopetuksessa painotetaan toiminnallisia ja työpainotteisia opiskelumenetelmiä. Toiminta on tarkoitettu niille oppilaille, joilla on alisuoriutumista ja koulumotivaation puutetta sekä oppilaille, joita uhkaa syrjäytyminen jatkokoulutuksesta ja työelämästä. Harkinnan mukaan toimintaan voidaan ottaa myös erityistä tukea saava oppilas.

Oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma tai tarvittaessa HOJKS. Oppilaasta varten asetetut tavoitteet, oppimisympäristöt sekä tukitoimet vastaavat perusopetuksen tavoitteita. Toiminnassa korostuu moniammatillinen eri hallintokuntien välinen yhteistyö. Joustavan perusopetuksen ryhmässä työskentelee erityisluokanopettaja ja nuorisotyöntekijä.

Oppilaan hakeutuminen joustavan perusopetuksen ryhmään valmistellaan moniammatillisessa oppilashuoltotyössä. Päätös valinnasta valmistellaan oppilaan ja huoltajan hakemuksen ja haastattelun perusteella moniammatillisessa asiantuntijaryhmässä. Oppilasvalinnasta tehdään hallintopäätös, josta päätetään opetustoimen johtosäännössä ja niistä seuraavissa delegointisäännöksissä.

5.4.4 Erityisopetus

Erityisopetus on erityisen tuen keskeinen pedagoginen osa-alue, ja sen tehtävänä on tarjota oikea-aikaista ja oikein painottunutta tukea oppilaan oppimiseen. Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta oppilaan tarvitsemasta perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta. Tällaista tukea voi olla esim. oppilashuollollinen yhteistyö.

Erityisopetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen joko muun opetuksen yhteydessä, osittain tai kokonaan erityisluokalla, tai muussa soveltuvassa paikassa. Erityisopetuksessa voidaan poiketa oppiaineista ja niitä koskevasta valtakunnallisesta tuntijaosta sen mukaan, kun erityistä tukea koskevassa päätöksessä määrätään. Opetusryhmiä muodostettaessa tulee ottaa huomioon, että kaikki oppilaat voivat saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Opetusryhmien muodostamisesta säädetään tarkemmin perusopetuslaissa. Erityisopetusta suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä kodin ja koulun sekä moniammatillisen verkoston kanssa. Oppilas voi tarvittaessa saada erityistä tukea myös muiden hallintokuntien, kuten sosiaali- ja/tai terveystoimen toimesta järjestettynä.

Erityisopetuksessa opiskelevalla erityisen tuen päätöksen saaneelle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli HOJKS, joka on osa Helsingin Oppilaan oppimisen ja kasvun-asiakirjasalkkua. HOJKS on käytännön opetustyötä ohjaava pedagoginen asiakirja, johon merkitään kaikki sekä oppilaan opetuksen järjestämisen että oppimisen kannalta olennaiset seikat, tavoitteet ja sisällöt, opetusmenetelmien ja oppimisympäristön kuvaukset jne. kuten luvussa 5.3.2 on ohjeistettu.

Käpylän peruskoulussa erityisluokanopettaja vastaa erityisen tuen päätöksen saaneen ja erityisluokalla opiskelevan oppilaan HOJKS:n laadinnasta yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Tarvittaessa HOJKS:n laatimiseen voi osallistua koulun oppilashuoltohenkilöstöä tai muita oppilasta opettavia opettajia tai koulunkäyntiavustajia tai kuntouttavan tahon edustajia. HOJKS laaditaan ja arvioidaan vuosittain. Jos oppilas, jolla on erityisen tuen päätös, opiskelee yleisopetuksen ryhmässä, HOJKS:n laadinnasta, päivittämisestä ja arvioinnista vastaa luokanopettaja / luokanvalvoja yhdessä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa.

5.4.4.1 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen

Oppilasta tulee tukea siten, että hänen on mahdollista saavuttaa yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet kaikissa oppiaineissa. Oppiaineen oppimäärän yksilöllistämistä voidaan harkita silloin, jos oppilas ei kykene saavuttamaan ko. oppiaineen vähimmäistavoitteita saamastaan tuesta huolimatta. Oppilaan opiskelua voidaan tukea keskittymällä oppiaineen ydinsisältöihin eriyttämisellä ja muilla oppimisen tuen muodoilla. Näitä tuen muotoja on käytettävä riittävän pitkään, että voidaan luotettavasti arvioida niiden vaikuttavuutta.

Yhden tai useamman oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää, jos oppiaineen ydinsisältöjen saavuttaminen hyväksytysti ei tuesta huolimatta ole oppilaalle mahdollista. Kieli- ja kulttuuritausta, poissaolot, motivaation puute tai esimerkiksi puutteellinen opiskeluteknikka eivät sellaisenaan voi olla syynä oppimäärän yksilöllistämiseen. Alkuopetuksessa sekä psyykkisistä syistä tapahtuvaan yksilöllistämiseen tulee olla erityisen painavat perusteet.

Oppimäärän yksilöllistämisestä määrätään erityisen tuen päätöksessä. Päätös edellyttää aina psykologin lausuntoa. Ennen erityisen tuen päätöstä tehdään pedagoginen selvitys, joka sisältää arvion oppilaan erityisen tuen sekä mahdollisten oppiaineiden yksilöllistämisen tarpeista.

Oppimäärän yksilöllistäminen on ensisijainen vaihtoehto ennen oppilaan vapauttamista oppimäärän suorittamisesta. Vapauttamiseen oppimäärän opiskelusta tulee olla erityisen painavat syyt. Vapauttamisesta tehdään perusopetuslain 18 §:ssä tarkoitettu hallintopäätös. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilas voidaan vapauttaa oppiaineen opiskelusta erityisen tuen päätöksessä. Oppilaalle, joka on muutoin kuin tilapäisesti vapautettu jonkin aineen opiskelusta, tulee järjestää vastaavasti muuta opetusta tai ohjattua toimintaa. Erityisen tuen päätöksen jälkeen oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jossa määritellään tavoitteet oppiainekohtaisesti tai oppiainekokonaisuuksittain. Koulukohtaisesti voidaan määritellä oppiainekokonaisuuksia.

5.4.4.2 Pidennetty oppivelvollisuus

Jos perusopetukselle säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, alkaa oppivelvollisuus vuotta 1 momentissa säädettyä aikaisemmin ja kestää 11 vuotta (POL 25 § 2. mom.). Pidennetty oppivelvollisuus on tarpeen, kun kognitiivinen kehitys on huomattavasti keskimääräistä hitaampaa (kehitysvammaisuus) tai kun aistivamma, liikuntavamma tai kontaktihäiriö on niin vaikea, ettei lapsi sen takia suoriudu oppivelvollisuudesta yhdeksässä vuodessa. Somaattisesti pitkäaikaissairaat oppilaat voidaan tarvittaessa ottaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen. Oppilaat joilla on vaikea-asteinen kielellinen erityisvaikeus, käyvät koulua Helsingissä yleensä pidennetyn oppivelvollisuuden luokissa.

Pidennetyssä oppivelvollisuudessa oppilaalla on mahdollisuus kahteen esiopetusvuoteen. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden esiopetus järjestetään yleensä niin, että lapsi aloittaa päivähoiton esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää viisi vuotta. Kuusivuotiaana lapsi on oppivelvollinen, jolloin toinen esiopetusvuosi järjestetään opetustoimen erityisluokassa. Poikkeuksena tästä on niiden aisti- ja liikuntavammaisten lasten esiopetus, jotka aloittavat perusopinnot yleisopetuksessa. Tällaisen lapsen toinenkin esiopetusvuosi järjestetään päivähoidossa. Jos lapsi aloittaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta ja opiskelee esiopetuksessa kaksi vuotta, hän aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin eli sinä vuonna, kun hän täyttää kahdeksan vuotta. Tällöin oppilaan koulun rehtori tekee päätöksen perusopetuksen myöhemmästä aloittamisesta.

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaalle tehdään erityisen tuen päätös, jossa päätetään, opiskeleeko oppilas oppiaineittain yleisin tai yksilöllisin oppimäärin, oppiainekokonaisuuksittain, toiminta-alueittain ja vapautetaanko oppilas jokin oppiaineen opiskelusta kokonaan. Erityisen tuen päätöksen jälkeen oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jossa määritellään tavoitteet oppiainekohtaisesti tai oppiainekokonaisuuksittain. Koulukohtaisesti voidaan määritellä oppiainekokonaisuuksia.

Käpylän peruskoulussa pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat opiskelevat omassa ryhmässään, joustavin opetusryhmäjärjestelyin toisen pidennetyn oppivelvollisuuden erityisluokan kanssa tai soveltuvin osin yleisopetuksen ryhmien kanssa. Pidennetyn oppivelvollisuuden luokkien oppilaat voivat opiskella myös joillakin valinnaiskursseilla tai integroitua yleisopetuksen opetusryhmään jossakin oppiaineessa. Näissä järjestelyissä he saavat koulunkäyntiavustajan tukea tarvittaessa. Pidennetyn oppivelvollisuuden opetusryhmän opetuksesta vastaa erityisluokanopettaja ja joissakin oppiaineissa aineen- /luokanopettaja, ja opetuksen käytännön toteutusta suunnitellaan yhteistyössä koulunkäyntiavustajien kanssa. Erityisluokanopettaja tekee yhteistyötä kotien ja iltapäivätoiminnan henkilöstön kanssa, joille tiedotetaan mm. opetuksen käytännön järjestelyistä.

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille opetettavista opetuskokonaisuuksien tai oppiaineiden keskeisistä sisällöistä ja tavoitteista sekä pedagogisista ratkaisuista laaditaan yksilölliset suunnitelmat. Erityisluokanopettaja vastaa erityisen tuen päätöksen saaneen ja pidennetyn oppivelvollisuuden luokalla opiskelevan oppilaan HOJKS:n laadinnasta yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. HOJKS:n laatimiseen voi osallistua muita oppilasta opettavia opettajia, koulun oppilashuoltohenkilöstöä, koulunkäyntiavustajia, iltapäivätoiminnan ohjaaja tai kuntouttavan tahon edustajia. HOJKS laaditaan ja arvioidaan vuosittain.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä opiskelevan oppilaan HOJKS:n tavoitteet sekä oppiainekokonaisuuksien / oppiaineiden tavoitteet asetetaan niin, että oppilas voi ne saavuttaa. Opetuksessa korostetaan valmiuksien, tietojen ja taitojen oppimisen lisäksi kommunikaatiotaitoja, sosiaalisia taitoja, omatoimisuutta ja itsenäistä selviytymistä. Itsenäisen elämän kannalta tarpeellisia taitoja ovat pukeutuminen, itsenäiset ruokailu- ja hygieniataidot, asioimis- ja liikkumistaidot sekä vapaa-aikaan ja asumisvalmiuteen liittyvät taidot. Opetuksen sisällön ja harjoiteltavien asioiden tulee olla sellaisia, että niistä saatu tieto ja taito ovat siirrettävissä oppilaan tärkeisiin elämäntilanteisiin.

5.4.4.3 Toiminta-alueittain opiskelu

Vaikkeimmin kehitysvammaisten oppilaiden tai muulla tavoin vammaisten tai vakavasti sairaiden opetus voidaan järjestää oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain. Opetuksen järjestämisestä oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain päätetään erityisen tuen päätöksessä. Opetussuunnitelmaan kuuluvat toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot ja kognitiiviset taidot. Toiminta-alueitten opiskelun tavoitteet, sisällöt, seuranta ja arviointi määritellään oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa.

Käpylän peruskoulussa toiminta-alueittain opiskelevat oppilaat opiskelevat ryhmässä yksilöllisin tavoittein erityisluokanopettajan johdolla. Lisäksi käytetään joustavia opetusryhmäjärjestelyitä kuten pienryhmiä, joilla tuetaan oppilaiden tavoitteiden saavuttamista. Samanaikaisopetusta (aineenopettaja ja erityisluokanopettaja) toteutetaan taito- ja taideaineissa. Yksilötyöskentelyä käytetään, milloin se on opettajan harkinnan mukaan oppilaalle parasta. Yksilötyöskentelyssä opettaja tai avustaja tukee oppilaan oppimista HOJKS:ssa sovittujen tavoitteiden suuntaisesti kasvussa ja kehityksessä sekä toimintakyvyn ylläpitämisessä.

Oppilaan oppimista tukee koulupäivän järjestelmällisyys, ajan, paikan ja henkilöiden struktuuri sekä samana toistuva lukujärjestys. Opettamisen lähtökohtana ovat vaihtelevat konkreettiset, monipuoliset opetusvälineet, kokemukselliset opetusmenetelmät ja monikanavaisuus. Opetuksen järjestämisessä huomioidaan oppilaan vahvuudet ja motivaation herättäminen ja ylläpitäminen oppimiseen. Opetukseen sisällytetään taitoja, joita oppilas ei vielä osaa, mutta joita olisi hyvä oppia iänmukainen kehitys huomioiden.

Toiminta-alueittaisen opetuksen tavoitteina kaikilla oppilailla ovat:

- Sopivan kommunikaatiokeinon löytäminen: Oppilas tulee ymmärretyksi ja pystyy ilmaisemaan itseään. Opetuksessa käytetään vaihtoehtoisia kommunikaatiovälineitä, kuten kuvat, esineet ja kommunikaatiokansiot.
- Harjoitellaan ja vahvistetaan valmiuksia liikkua ympäristössä (esim. retket).
- Osallisuus koko koulun toimintaan; juhlat ja tapahtumat.
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu arjessa koulupäivän aikana, toisten huomioon ottaminen ja aikuisesta irtautuminen.
- Tiedolliset valmiudet esimerkiksi havaitseminen, päättely, syy-seuraus-suhde ja aikakäsitys, sisältyvät kokonaisopetuksellisesti kaikkiin toiminta-alueisiin. Ainesisältöjä sisällytetään oppilaan tavoitteisiin soveltuvien osien.

Jokaiselle oppilaalle laaditaan HOJKS. HOJKS:n laadintaan osallistuvat yhdessä opettajan kanssa oppilaan huoltajat ja tarpeen mukaan moniammatillinen työryhmä. Moniammatilliseen työryhmään kuuluvat oppilaan kuntoutuksesta vastaavat tahot: vammaisneuvola, sairaala tai oppilaan yksilöterapeutit ja koulunkäyntiavustajat.

6. HYVINVOINTI JA OPPIMISYMPÄRISTÖN TURVALLISUUS

6.1 Oppilashuolto on oppilaan hyvinvoinnin turvaamista

Oppilashuolto on oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Oppilashuolto toimii osana kouluyhteisöä ja kehittää hyvinvointia tukevaa oppimisympäristöä ja vahvistaa koulun yhteisöllistä toimintatapaa sekä myönteistä vuorovaikutusta. Tavoitteena on luoda terve, turvallinen ja hyvinvoiva kouluyhteisö, jossa on välittävä ja kannustava vuorovaikutuksen ja huolenpidon ilmapiiri. Koulun arjessa otetaan huomioon koko kouluyhteisön, ryhmien ja oppilaiden hyvinvointiin, kasvuun, kehitykseen ja terveyteen liittyvät tarpeet. Oppilaitten hyvinvoinnista huolehtiminen on jokaisen koulussa työskentelevän tehtävä.

Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, arvostava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen. Koulun oppilashuoltotyötä toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa ja sen menettelytavoista annetaan tietoa oppilaalle ja huoltajalle.

Oppilashuoltoon sisältyvät opetuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, jotka ovat koulukuraattori- ja psykologitoiminta sekä kansanterveyslaissa tarkoitettu kouluterveydenhuolto. Jokaisessa koulussa toimii moniammatillinen oppilashuoltoryhmä, joka koordinoi koulun oppilashuoltotyötä. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa. Oppilaan tarvitseman tuen suunnittelu tapahtuu oppilashuollon moniammatillisena yhteistyönä.

Oppilashuollon palveluita ovat koulukuraattorin, koulupsykologin sekä kouluterveydenhuollon asiakastyö. Mikäli koulun antama tuki ei riitä, ohjataan koulun ulkopuolisiin palveluihin. Tilanteissa, joissa oppilaan kasvu ja kehitys voivat vaarantua kasvuympäristössä olevien riskitekijöiden vuoksi, tehdään lastensuojelulain edellyttämää yhteistyötä lastensuojeluviranomaisten kanssa. Koulun kaikkia toimijoita koskee ilmoitusvelvollisuus lastensuojelutarpeen selvittämiseksi.

Oppilashuoltotyötä toteutetaan yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa. Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa sovitaan yhteistyön yleisistä periaatteista ja rakenteista, käytännön toiminnan järjestämisestä, keskinäisestä työnjaosta ja vastuista.

Oppilashuoltotyötä kehitetään, seurataan ja arvioidaan koko kouluyhteisön ja yksittäisten ryhmien sekä oppilaiden tasolla. Koulussa tarkennetaan vuosittain toimintasuunnitelmassa sekä kouluyhteisön ja luokkien hyvinvoinnin edistämiseen että oppilaan tukemiseen ja hänen asioidensa käsittelyyn liittyvät periaatteet ja toimintatavat.

Koulun toimintasuunnitelmassa kuvataan koulukuraattorin ja koulupsykologin asiakkaaksi ohjauksen prosessit sekä se, miten oppilaita ohjataan tarvittaessa koulun ulkopuolisiin palveluihin.

Koteihin joka syksy toimitettavassa Käpysato-lukuvuosiotiedotteessa esitellään Käpylän peruskoulun oppilashuoltohenkilöstön palvelut, yhteystiedot ja toimintatavat. Oppilashuollon työntekijät esittäytyvät vanhempainilloissa sekä oppilasryhmissä.

Opetus, oppiminen ja hyvinvointi kietoutuvat toisiinsa. Oppilaan hyvinvoinnin vahvistamisessa on tärkeää kiinnittyminen luokan ja koulun yhteisöön, turvallisuuden ja

luottamuksen kokeminen koulussa sekä myönteinen palaute. Hyvinvointi kouluyhteisössä suojaa mielenterveyttä ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhainen puuttuminen tarkoittaa kouluyhteisössä ongelmien ja oireiden tunnistamista, huolen ottamista puheeksi ja koulun tukikeinojen käyttämistä.

Luokkakohtaisissa asioissa tärkein ja vastuullisin oppilashuoltotehtävä on luokanopettajalla tai -valvojalla. Heidän tehtävänsä on tutustua luokkansa oppilaisiin ja pitää yhteyttä koteihin. Luokanopettaja ja -valvoja tukevat oppilaidensa sosiaalisia suhteita ja ryhmähenkeä ja huolehtivat siitä, että oppilas tarvittaessa saa oppilashuollon asiantuntijoiden avun. He tapaavat huoltajia yhdessä oppilaan kanssa, vanhempainilloissa ja luokan yhteisissä tapahtumissa. Yhdessä opettajien kanssa oppilashuoltoryhmän jäsenet seuraavat oppilaiden opiskelun edistymistä ja suunnittelevat tarvittaessa tukitoimia.

Oppilashuoltoryhmän työmuotoja ovat (käsiteltävän asian mukaan joustavasti eri kokoonpanoissa):

- opettajien konsultointi oppilasasioissa (luokka-asteilla OHR:n jäsen tukikummina)
- luokkien tilanteen käsittely vuosittain ja seuranta luokanopettajan / -valvojan kanssa (luokka-astekummin kanssa)
- oppilaan ohjaaminen tarvittaessa koulun ulkopuolisiin palveluihin
- oppilaiden poissaoloseuranta yhdessä opettajien kanssa (luokanopettajan /-valvojan kanssa)
- neuvottelut huoltajien kanssa)
- yhteistyö muiden toimijoiden kanssa (lastensuojelulle järjestetään yhteistyöneuvottelut kaksi kertaa vuodessa, lisäksi yhteistyötä tehdään alueen nuorisotalojen, seurakunnan, Käpylän yhdyskuntaklubin, aluepoliisin ja vammaisneuvolan kanssa)

Käpylän peruskoulun oppilashuoltotyössä erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin oppilasryhmiin:

Päiväkodista ensimmäiselle luokalle tulevat oppilaat (nivelevaihe)

Lähialueen päiväkotien edustajien kanssa pidetään nivelpalaveri koulutulokkaista. Yhteistyössä ovat mukana koulupsykologi, erityisopetuksen suunnittelija ja huoltajat.

3, 5. ja 7. luokalle siirtyvät oppilaat (nivelevaihe)

Yhteisneuvottelu 2. / 4. / 6. luokan luokanopettajien ja oppilashuoltoryhmän kanssa ja tarvittavien tukitoimien suunnittelu.

7. luokalle muista kouluista tulevat oppilaat

Osa-aikaiset erityisopettajat ovat tarvittaessa yhteydessä lähettävään kouluun oppimisvalmiuksien kartoittamiseksi ja sopivan opiskeluryhmän löytämiseksi. Jos oppilas hakee integroituun opetukseen, lähettävän koulun edustaja tulee keväällä koululle neuvotteluun huoltajan ja oppilaan kanssa. Neuvotteluun osallistuvat erityisopettaja ja rehtori tai hänen edustajansa. Neuvottelussa selvitetään tarvittavat tukitoimet.

Päättöluokkalaiset

Opiskelua tuetaan niin, että kaikki oppilaat saisivat 9. luokan suoritettua. Erityistä huomiota kiinnitetään sopivan jatko-opiskelupaikan löytämiseen.

Paljon koulusta poissa olevat ja huonosti voivat oppilaat

Oppilashuoltoryhmän jäsenet etsivät yhdessä opettajien kanssa keinoja säännöllisen koulunkäynnin tueksi. Yhdessä luokanopettajan /-valvojan kanssa kartoitetaan tukitoimet ja mietitään sopivaa opiskelumuotoa.

6.2 Turvallisuuden edistäminen

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tärkeää on sekä fyysinen turvallisuus että turvallisuuden tunne. Oppilaiden ja koulun henkilökunnan turvallisuus on taattava kaikissa tilanteissa. Oppimisympäristön turvallisuuden edistäminen on osa kouluyhteisön toimintakulttuuria, ja se otetaan huomioon koulun kaikessa toiminnassa.

Oppilashuolto tukee toimintakyvyn säilymistä myös fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Tällöin huolehditaan oppilaan ja koko yhteisön tarvitsemasta psykososiaalisesta tuesta erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa sekä niiden edellyttämässä jälkihoidossa. Opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä varten kouluissa on järjestyssäännöt tai koulussa sovellettavat järjestysmääräykset.

Koululla on suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä suunnitelma päihteiden käyttöön liittyvien ongelmatilanteiden ennaltaehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Koulujen turvallisuussuunnitelmassa on määritelty tapaturmien ehkäiseminen, ensiapu, hoitoonohjaus ja seurannan periaatteet. Oppilaan terveyden- tai sairauden hoitoon tarvittava tuki ja seuranta järjestetään yhteistyössä kouluterveydenhuollon kanssa.

Koululla on yhteisesti sovitut periaatteet ja toimintaohjeet luvattomien poissaolojen ehkäisemiseksi. Luvattomiin poissaoloihin puututaan välittömästi. Seurannan ja puuttumisen käytännöt kuvataan vuosittaisessa koulun toimintasuunnitelmassa.

Käpylän peruskoulussa kriisiryhmään kuuluvat oppilashuoltoryhmän jäsenten lisäksi turvallisuusvastaavat. Koulussa on toimintamallit kriisi-, häirintä-, kiusaamis- ja väkivaltatilanteiden selvittämiseksi sekä päihteiden käyttöön liittyvien ongelmatilanteiden ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Edellä mainitut toimintamallit löytyvät koulun turvallisuuskansioista ja soveltuvien osin kotisivuilta. Kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma sekä päihdestrategia toimitetaan koteihin vuosittain osana Käpysato1 -tiedotetta. Toimintamallit päivitetään vuosittain; jokainen henkilökuntaan kuuluva tutustuu näihin suunnitelmiin päivitysten jälkeen.

Oppilaiden poissaolot merkitään päivittäin Wilma-järjestelmään. Sairauspoissaolosta huoltaja ilmoittaa Wilman kautta tai puhelimitse mahdollisimman pian. Jos oppilas on pois ilmoittamatta tai luvatta, luokanopettaja tai -valvoja ottaa yhteyden huoltajiin. Huoltaja vastaa siitä, että oppilas suorittaa luvattoman poissaolon aikana suorittamatta jääneet tehtävät. Enintään viiden päivän poissaoloon lupa anotaan luokanopettajalta tai -valvojalta. Päätös myönnettyistä poissaololuvista toimitetaan rehtorille tiedoksi. Rehtori myöntää harkintansa mukaan luvan tätä pidempiin poissaoloihin.

Jos oppilas häiritsee muita vakavasti tai toistuvasti, käyttäytyy väkivaltaisesti tunnilla tai välitunnilla, laiminlyö opiskelua tai kieltäytyy siitä kokonaan, edetään seuraavasti:

- Opettaja keskustelee asiasta oppilaan ja tarvittaessa toisen opettajan kanssa ja tiedottaa tapahtuneesta Wilman kautta. Perusopetuslain mukaisesti opettaja voi poistaa oppilaan luokasta lopputunniksi tai oppilaalta voidaan evätä loppupäivän ajaksi oikeus opetukseen. Selkeistä vakavista sääntörikkomuksista opettaja määrää jälki-istuntoa.
- Jos tilanteet toistuvat, opettaja vie asian oppilashuoltoryhmän käsittelyyn kummin kanssa keskusteltuaan. Opettaja kutsuu huoltajan / huoltajat neuvotteluun, jossa oppilashuoltoryhmän edustus voi olla mukana.
- Rehtorin kirjallinen varoitus sekä johtokunnan määräämä määräaikainen erottaminen ovat vasta näiden toimien jälkeen harkittavia keinoja kurinpitoon.

6.3 Henkilötietojen käsittely, salassapito ja tietojen luovuttaminen

Henkilötietojen käsittelyssä lähtökohtana on luottamuksellisuus ja yhteistyö oppilaan ja huoltajan kanssa.

Kun oppilashuoltotyössä käsitellään yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa, asian käsittelyyn voivat osallistua ne oppilaan opetukseen ja oppilashuollon järjestämiseen osallistuvat, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi kuuluu.

Oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle ja perusopetuslain mukaisesta opetuksesta ja toiminnasta vastaavalle viranomaiselle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen rakentamiseksi ja turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Opetuksen järjestäjällä on oikeus saada maksutta oppilaan opetuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiselta, muulta sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajalta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöltä.

Huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella voidaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja pyytää myös muilta tahoilta.

Oppilaan siirtyessä toisen opetuksen järjestäjän perusopetuslain mukaisesti järjestämään opetukseen tai aamu- tai iltapäivätoimintaan, aikaisemman opetuksen järjestäjän on viipymättä toimitettava oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle opetuksen järjestäjälle. Uudella opetuksen järjestäjällä on myös pyynnöstä oikeus saada kyseiset tiedot. Oppilaan siirtyessä muuhun kuin perusopetuslain mukaiseen opetukseen tarvitaan tietojen välittämiseen huoltajan suostumus.

Käpylän peruskoulussa oppilaan siirtyessä koulusta tai ryhmästä toiseen (ks. kohta 6.1, nivelvaiheet) tietojen välittämisessä on lähtökohtana oppilaan etu.

7. PERUSOPETUSTA TUKEVA MUU TOIMINTA

7.1 Kerhotoiminta

Kerhotoiminta on oppilaille järjestettävää tavoitteellista toimintaa, joka tukee kodin ja koulun kasvatus - ja opetustyötä. Kerhotoiminta edistää osaltaan tasa-arvon toteutumista tarjoamalla oppilaille mahdollisuuden harrastustoimintaan. Tavoitteena on tarjota oppilaille mahdollisuus osallistua oman mielenkiinnon mukaiseen toimintaan sekä tukea harrastuneisuutta.

Kerhotoiminnalla tuetaan oppilaiden yhteisöllistä kasvua ja lisätään osallisuutta. Oppilailla on mahdollisuus osallistua kerhotoiminnan suunnitteluun oman ikäkautensa mukaisesti. Kerhotoiminta voidaan toteuttaa moniammatillisesti yhteistyössä lähikoulujen, kotien ja muiden tahojen kanssa.

Koulun järjestämä kerhotoiminta on oppilaille maksutonta.

Käpylän peruskoulussa järjestetään vuosittain tarkistettava määrä kerhoja. Pysyvä kerho on urheiluvalmennustoiminta luokka-asteiden 7 – 9 oppilaille. Muiden luokka-asteiden kerhot päätetään syksyisin ammattitaitoisten kerhonvetäjien ja oppilaiden mielenkiinnon perusteella. Kerhotoiminta kuvataan toimintasuunnitelmassa.

7.2 Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on perusopetuslain mukaista toimintaa (PoL1136/2003). Kaupunki tarjoaa iltapäivätoimintaa kunnan päättämässä laajuudessa Helsingissä koulua käyvien ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä oppilaille, joille on tehty erityistä tukea koskeva päätös.

Iltapäivätoiminta rakentuu jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle ja sen lähtökohtana ovat koulun yleiset kasvatuksen ja opetuksen tavoitteet. Toiminnan eettisenä lähtökohtana ovat Helsingin koulujen perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet.

Tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tuetaan edistämällä lasten yhteistoimintaa. Toiminta toteutetaan niin, että se lisää lasten onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta. Toiminnan alueellisesta koordinoinnista vastaavat aluekoordinaattorit. He toimivat tiiviissä yhteistyössä koulun henkilökunnan ja iltapäivätoiminnan palveluntuottajien kanssa. Toiminnan tavoitteet, sisällöt ja järjestämisen periaatteet on kirjattu kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan.

7.3 Kouluruokailu

Helsingin kouluissa oppilaat saavat kouluruokailussa täysipainoisen aterian, joka on osa oppilaiden päivittäisestä ravinnontarpeesta.

Kouluruokailussa toteutetaan terveys- ja tapakasvatuksen tavoitteita. Oppilaita ohjataan ymmärtämään monipuolisen ravinnon merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille sekä kehittämään ruokailutottumuksiaan ja -tapojaan. Oppilaat oppivat huolehtimaan itsestään ja tekemään vastuullisia valintoja. Heitä ohjataan käyttäytymään asiallisesti ja ottamaan toiset huomioon siten, että ruokailutilanteesta muodostuu rauhallinen ja miellyttävä.

Koulu huolehtii ruokailuun liittyvästä kasvatuksesta yhteistyössä kotien kanssa.

7.4 Koulumatkat

Koulumatka on tärkeä osa oppilaan koulupäivää. Koulu edistää käytettävissään olevin keinoin koulumatkan turvallisuutta. Koulukuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Yhteistyössä kotien kanssa koulu ohjaa oppilaita vastuulliseen ja kohteliaaseen käyttäytymiseen koulumatkoilla. Oppilaita kannustetaan omatoimisuuteen ja ohjataan ymmärtämään liikkumisen merkitys terveydelle.

7.5 Koulunkäyntiavustajatoiminta

Koulunkäyntiavustajatoiminnan lähtökohtana on omalta osaltaan turvata oppilaan osallistuminen opetukseen. Tavoitteena on auttaa oppilasta koulunkäynnissä sekä tukea ja ohjata häntä kasvu- ja oppimisprosessissa. Toiminnan tavoitteena on myös edistää oppilaan omatoimisuutta ja itsenäistä selviytymistä. Työtä ohjaavat oppilaalle ja ryhmälle

asetetut opetukselliset ja kasvatukselliset tavoitteet. Lisäksi otetaan huomioon oppilaan hoidolliset ja kuntoutukselliset tavoitteet. Avustaminen toteutuu moniammatillisena yhteistyönä.

Oppilaan avustamisen tarve edellyttää monipuolista arviointia ja jatkuvaa seuranta. Oppilaskohtaiset tavoitteet kirjataan oppimissuunnitelmaan ja henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan.

Koulunkäyntiavustajatoiminnan järjestämisessä otetaan huomioon esiopetus, erityisluokat, integroidut erityisoppilaat, valmistavan opetuksen oppilaat, oppilaskohtaiset tarpeet yleisopetuksessa sekä iltapäivätoiminta.

7.6 Muut tukipalvelut

Perusopetuslain mukaan vammaisella tai muulla erityistä tukea tarvitsevilla oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustuspalvelut, muut opetus- ja oppilashuoltopalvelut sekä erityiset apuvälineet.

Oppilaan erityisen tuen päätöksessä mainitut avustus-, apuväline- ja tulkitsemispalvelut tarkentuvat vuosittain oppilaan tarpeen mukaan. Näistä asioista ohjeistetaan ryhmäkirjeillä ja oppilaan tuki perusopetuksessa -kansiossa.

8. MUU YHTEISTYÖ

8.1 Yhteistyö lähiyhteisöjen ja muiden hallintokuntien kanssa

Käpylän peruskoulun tekemä yhteistyö lähiyhteisöjen ja muiden hallintokuntien kanssa on kuvattu opetussuunnitelman luvuissa 2, 4. ja 6.

8.2 Kansainvälinen yhteistyö

Käpylän peruskoulussa kansainvälisessä yhteistyössä tärkeää on se, että sen toteuttaminen rikastuttaa koulun perustehtävää. Eri oppiaineissa rakennetaan ja harjoitetaan niitä perustietoja, -taitoja ja menetelmiä, joiden avulla oppilas pystyy toimimaan kansainvälisessä, monikulttuurisessa ympäristössä. Vieraisiin kulttuureihin pyritään luomaan myönteistä asennetta sähköisen median avulla ja järjestämällä kansainvälisiä vierailuja ja vaihtoja.

Käpylän peruskoulu järjestää leirikouluja, yhteisiä opiskeluprojekteja ja opettajavaihtoa perinnekoulumme Viipurin kymnaasin kanssa. Suomi-espanja -opetuksen osalta syntyy uusia yhteyksiä vuosittain, ja ne tarkennetaan toimintasuunnitelmassa. Espanjankielisen opetuksen tiimi vastaa espanjankielisistä maista tulevien vieraiden vastaanottamisen ja vierailuohjelman laatimisen.

9. ARVIOINTI

9.1 Oppilaan arvioinnin tehtävä ja periaatteet

Oppilaan arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opiskelua, tukea hänen kasvuaan, kehitystä ja oppimista sekä vahvistaa oppilaan luottamusta itseensä oppijana. Arviointi kehittää osaltaan oppilaan oppimaan oppimisen taitoja. Oppilaan arviointi antaa myös tietoa opettajalle opetuksen suunnittelusta ja kehittämisestä.

Oppilaan arviointi muodostaa kokonaisuuden, jossa on tärkeää opettajan antama jatkuva palaute. Arviointipalautetta annettaessa otetaan huomioon arvioinnin merkitys oppilaan oppimisprosessille. Arviointi on monipuolista, kokonaisvaltaista, realistista ja kannustavaa. Arviointipalaute antaa tietoa myös niistä oppimisen osa-alueista, joita on tarpeen kehittää.

Oppilaan arviointi perustuu opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin, kuvaukseen oppilaan hyvästä osaamisesta tai oppilaalle mahdollisesti laaditussa oppimissuunnitelmassa asetettuihin oppilaan omiin tavoitteisiin. Arviointipalautetta annetaan oppiaineissa osaamisesta ja edistymisestä sekä käyttäytymisestä ja työskentelystä.

Vuosiluokkien 1 – 2 oppilaan arviointi on sanallista ja kohdistuu ensisijaisesti oppilaan edistymiseen sekä yleisiin opiskelu- ja työskentelytaitoihin. Vuosiluokilla 3 – 7 oppilaan arviointi voi olla sanallista arviointia, numeroarvostelu tai näiden yhdistelmä. Kuudennen luokan lukuvuositodistuksessa käytetään numeroarvostelua, jota voidaan täydentää sanallisella arvioinnilla. Oman opinto-ohjelman mukaan opiskelevien erityisopetuksen oppilaiden arviointi voi tarvittaessa olla sanallista myös kuudennen luokan lukuvuositodistuksessa. Yhteisissä oppiaineissa käytetään numeroarvostelua viimeistään 8. vuosiluokalla sekä aiemmin niissä oppiaineissa, joissa oppilas on suorittanut perusopetuksen yhteiset opinnot. Arvioinnin tulee olla monipuolista, ja siksi oppilaalle annetaan sanallista arviointipalautetta edistymisestä numeroarvostelun lisäksi koko perusopetuksen ajan.

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan etukäteen tietoa arvioinnin perusteista sekä pyydettyä selvitetään jälkikäteen, miten niitä on arvioinnissa sovellettu. Arviointipalautetta annetaan oppilaalle ja hänen huoltajalleen riittävästi lukuvuositodistuksen lisäksi. Arvioinnista päätetään koulun opetussuunnitelmassa. Valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa laaditut kuvaukset oppilaan hyvästä osaamisesta tukevat opettajan työtä ja ovat arvioinnin pohjana arvioitaessa, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet. Numeroarvosana kuvaa osaamisen tasoa. Sanallisella arvioinnilla kuvataan myös oppilaan edistymistä ja oppimisprosessia. Numeroarvostelua käytettäessä hyvän osaamisen kuvaus määrittelee tason arvosanalle kahdeksan (8). Arviointimuodosta riippumatta oppilas saa lukuvuoden aikana monipuolisesti palautetta edistymisestään ja osaamisestaan.

Käpylän peruskoulussa oppilaan arvioinnin tarkoituksena on luoda oppilaalle realistinen kuva itsestään oppijana ja sitä kautta kehittää hänen oppimisvalmiuksiaan. Arviointi on osa oppilaanohjausta; sen tulee ohjata ja kannustaa opiskelussa ja palvella jatko-opintoihin hakeutumisessa. Arviointi myös auttaa koulua arvioimaan opetuksen ja koulun toiminnan vaikuttavuutta.

Oppiaineiden arvosanojen muodostuminen on selvitetty opetussuunnitelmassa kunkin oppiaineen kohdalla. Opettaja selittää arvioinnin periaatteet oppilaille jokaisen opintokokonaisuuden alussa. Lisäksi oppilaalle uusissa, alkavissa oppiaineissa ensimmäinen arviointi on mahdollista toteuttaa

sanallisena. Oppilaalle annetaan mahdollisuus näyttää monipuolisesti osaamisensa. Väliarviointi voidaan antaa suullisesti tai jättää antamatta, jos oppilas on ollut koulussa esimerkiksi sairauden tai muun syyn takia lyhyen ajan.

Kaikkien oppiaineiden osalta arviointi perustuu seuraaviin kriteereihin:

- asetettujen tavoitteiden saavuttaminen (oppiaineen yleiset / oppilaan tai ryhmän tavoitteet - yksilöllisten tavoitteiden saavuttamista korostetaan päätettäessä alimmista arvosanoista)
- tietoaineksen hallinta ja taidollinen suoritustaso
- oppilaan yksilölliset edellytykset
- eri oppiaineiden hyvän osaamisen kuvaukset ja yläluokilla päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8.

Hyväksyttyyn kurssiarvosanaan vaaditaan (yläluokat):

- ainekohtaisten tavoitteiden saavuttamista, jota mitataan kokeilla, tutkielmilla, projektitoilla sekä muilla näytöillä.
- säännöllistä tuntityöskentelyä.
- kotitehtävien tekemistä (oppiaineen luonteen mukaan).

Jos näissä on ratkaisevia puutteita, kurssin arvosana on hylätty (4). Tällöin opettaja tekee oppilaan kanssa suunnitelman hylätyn arvosanan korottamisesta sovitussa aikataulussa.

Opettaja ilmoittaa oppilaan huoltajalle ja luokanvalvojalle hylätyn arvosanan mahdollisuudesta jo ennen kurssin päättymistä, jos suorituksia ja näyttöä ei kerry. Yksittäinen suorittamaton osuus ei kuitenkaan automaattisesti aiheuta kurssin hylkäämistä. Jos kurssi jää suorittamatta vakavasta tai pitkäaikaisesta sairaudesta tms. johtuvien poissaolojen takia, merkitään arvosanaksi K (=kesken), kunnes oppilas saa keskeiset sisällöt suoritetuksi erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti.

Arvioinnissa otetaan huomioon eri luokka-asteille soveltuvin osin:

- tuntiosaaminen
- työskentelytavat ja kotitehtävien tekeminen
- luokkakohtaiset sekä valtakunnalliset kokeet
- erilaiset kirjalliset, kuvalliset ja suulliset tuotokset
- omien töiden suunnittelu ja toteutus
- oppilaan toimiminen ryhmässä

Numeroarviointiasteikossa:

10 Erinomainen - Oppilaalla on tietojen ja taitojen varma hallinta ja soveltamiskyky sekä taito luoda uutta.

9 Kiitettävä - Oppilaalla on tietojen ja taitojen kiitettävä hallinta ja soveltamiskyky.

8 Hyvä - Oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa kuvatut perustiedot ja -taidot hyvin.

7 Tyydyttävä - Oppilaan perustiedoissa ja -taidoissa on jonkin verran puutteita.

6 Kohtalainen - Oppilaan perustiedoissa ja -taidoissa on puutteita ja / tai näyttö osaamisesta on vähäistä.

5 Välttävä - Oppilaan perustiedoissa ja -taidoissa on vakavia puutteita ja näyttö osaamisesta on vähäistä.

4 Hylätty - Oppilaalla ei ole perustietoja ja -taitoja oppiaineessa tai oppilasta ei voida arvioida näytön puuttuessa.

S Suoritettu - Oppilaalle voidaan antaa myös suoritusmerkintä vielä kahdeksannen luokan aikana, jos oppilas ei perustellusta syystä voi antaa riittäviä näyttöjä. Opettaja voi täydentää suoritusmerkintää sanallisella arvioinnilla, joka annetaan todistuksen liitteenä. Suoritusmerkintä-arvioinnista päätetään moniammatillisesti. Suoritusmerkintä annetaan lisäksi teemakursseista ja osasta alle yhden kurssin pituisia opintokokonaisuuksia.

9.1.1 Arvioinnin muodot ja toteuttaminen lukuvuoden aikana, alaluokat

Ensimmäisellä luokalla

- Vanhempaintapaamiset syys-/lokakuussa
- Itsearviointi joulukuussa
- Arviointi- ja ohjauskeskustelu huoltajien kanssa tammikuussa; pohjana oppilaan itsearviointi. Keskustelu dokumentoidaan kirjallisesti.
- Itsearviointi toukokuussa
- Lukuvuositolustus lukuvuoden päättyessä

Toisella luokalla

- Itsearviointi joulukuussa (tarvittaessa vanhempaintapaamiset syksyllä)
- Arviointi- ja ohjauskeskustelu tammikuussa; pohjana oppilaan itsearviointi. Keskustelu dokumentoidaan kirjallisesti.
- Itsearviointi toukokuussa
- Lukuvuositolustus lukuvuoden päättyessä

Kolmannella luokalla

- Työskentelytaitojen arviointi on osa oppiaineen arviointia 3. luokalta lähtien
- Väliarviointi syyslukukauden päätteeksi, jossa arvioidaan käyttäytyminen, äidinkieli, matematiikka sekä ympäristö ja luonnontieto sekä varhennettu A-kieli espanja, muiden oppiaineiden osalta suoritusmerkintä
- Itsearviointi täydentää joulukuun väliarviointia.
- Arviointi- ja ohjauskeskustelu tammikuussa; pohjana oppilaan itsearviointi. Keskustelu dokumentoidaan kirjallisesti.
- Itsearviointi toukokuussa
- Lukuvuositolustus lukuvuoden päättyessä; numeroarviointi seuraavista oppiaineista: äidinkieli, matematiikka, ympäristö ja luonnontieto ja A-kielet, muiden oppiaineiden osalta suoritusmerkintä
- Käyttäytymisen numeroarviointi 3. luokalta lähtien

Neljännellä luokalla

- Väliarviointi syyslukukauden päätteeksi, jossa arvioidaan käyttäytyminen, äidinkieli, matematiikka sekä ympäristö ja luonnontieto ja A-kielet, muiden oppiaineiden osalta suoritusmerkintä
- Itsearviointi täydentää joulukuun väliarviointia.
- Arviointi- ja ohjauskeskustelu tammikuussa; pohjana oppilaan itsearviointi. Keskustelu dokumentoidaan kirjallisesti.
- Itsearviointi toukokuussa
- Lukuvuositolustus lukuvuoden päättyessä; kaikki aineet arvioidaan

Viidennellä luokalla

- Väliarviointi syyslukukauden päättyessä
- Itsearviointi täydentää joulukuun väliarviointia.
- Arviointi- ja ohjauskeskustelu tammikuussa; pohjana oppilaan itsearviointi. Keskustelu dokumentoidaan kirjallisesti.
- Lukuvuositolustus lukuvuoden päättyessä

Kuudennella luokalla

- Arviointi- ja ohjauskeskustelu loka-marraskuussa; pohjana oppilaan itsearviointi. Keskustelu dokumentoidaan kirjallisesti.
- Väliarviointi syyslukukauden päättyessä
- Lukuvuositodistus lukuvuoden päättyessä
- Itsearviointi täydentää kevään väliarviointia

Lukuvuositodistuksessa arvioidaan oppilaan osaamista, käyttäytymistä, työskentelytaitoja ja edistymistä. Arviointi- ja ohjauskeskusteluissa kuvataan oppilaan vahvuuksia ja kehittämisalueita, edistymistä oppimisen eri osa-alueilla sekä toimintaa ryhmän jäsenenä. Edistymisen arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lähtötilanne. Keskusteluissa asetetaan myös tavoitteita tuleville opinnoille. Arviointi- ja ohjauskeskusteluviikolla alaluokkien oppilailla on lyhyempiä työpäiviä, jotka korvataan esimerkiksi retki- ja teemapäivinä.

Oppiaineiden sanallisen arvioinnin kriteerit

Erinomaisesti

- oppilaalla on opetussuunnitelmassa kuvattujen perustietojen ja -taitojen varma hallinta ja kyky niiden soveltamiseen

Hyvin

- oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa kuvatut perustiedot ja -taidot hyvin

Hyväksytysti

- oppilaalla on perustiedoissa ja -taidoissa puutteita

9.1.2 Arvioinnin muodot ja toteuttaminen lukuvuoden aikana, yläluokat

- Väliarviointi (jaksotodistus) neljästi vuodessa
- Itsearviointi ja työskentelyn kirjallinen arviointi ensimmäisen ja kolmannen jakson jälkeen
- Arviointi- ja ohjauskeskustelu toisen jakson alussa (ainakin seitsemännellä ja lisäluokalla, muutoin tarpeen mukaan).
- Käyttäytymisen numeroarviointi toisen ja neljännen jakson jälkeen (ei lisäopetuksessa)
- Lukuvuositodistus lukuvuoden päättyessä (9. ja 10. luokilla päättöarviointi tai todistus lisäopetuksen opinnoista)
- Muu arviointi tarvittaessa

Yleisopetuksen opetussuunnitelman mukaan opiskelevan 7.–9. luokan sekä lisäluokan oppilaan suoriutuminen ja menestyminen jaksossa opiskeltavissa oppiaineissa arvioidaan jaksotodistuksessa neljästi vuodessa. Valinnaisaineet arvioidaan kurssien päättyttyä toisen ja neljännen jakson jälkeen.

Yläluokan oppilaan työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan kaksi kertaa lukuvuodessa. Oppilas arvioi työskentelyään ja käyttäytymistään myös itse. Seitsemännellä luokalla, ensimmäisen itsearvioinnin jälkeen, luokanvalvoja, oppilas ja huoltaja/-t käyvät arviointi- ja ohjauskeskustelun, ns. vanhempainvartin.

Numeroin arvioidaan yläluokilla kunkin kurssin päättyttyä äidinkieli ja kirjallisuus, kielet, katsomusaineet, historia ja yhteiskuntaoppi, matematiikka, fysiikka, kemia, maantieto, biologia, liikunta, terveystieto, musiikki, kuvataide, käsityö ja kotitalous. Numeroin arvioidaan myös kaikki

valinnaisaineet. Valinnaisaineiden arvosanat eivät vaikuta yhteisten aineiden arvosanoihin. Oppilaanohjauksen kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Teemakurssin arvioinnissa (8. ja 9. luokalla) sekä taito- ja taideaineiden väliskurssin arvioinnissa kurssi joko hyväksytään tai hylätään. Oppiaineeseen kiinteästi liittyvän teemakurssin erinomainen suorittaminen voi korottaa ko. aineen arvosanaa. Jos oppilas suorittaa kaksi saman aineen teemakurssia, jälkimmäinen arvostellaan numeroarvosanalla.

9.1.3 Arvioinnin muodot ja toteuttaminen lukuvuoden aikana – pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä sekä yksilöllistettyjen oppimäärien mukaan opiskelevat oppilaat

Käpylän peruskoulussa pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaan oppimisen ja työskentelyn arviointi perustuu henkilökohtaisessa opetuksen järjestämisestä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) määriteltyihin tavoitteisiin sekä tavoitteisiin, jotka on määritelty toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen tai yksilöllisissä oppiainekokonaisuuksien / oppiainesuunnitelmissa. Oppilaan itsearviointi toteutetaan oppilaan edellytysten mukaisesti.

Esiaste – 6.lk:

- HOJKS-keskustelu syys- / lokakuussa oppilaan lukuvuoden tavoitteista ja opetuksen järjestelyistä
- itsearviointi täydentää joulukuun väliarviointia
- HOJKS:n arviointi- ja ohjauskeskustelu huhti- / toukokuussa, arviointia kirjataan HOJKS-asiakirjaan
- itsearviointi toukokuussa
- lukuvuositodistus lukuvuoden lopussa ja liitteenä sanallista oppimisen ja työskentelyn arviointia osana oppiaineiden / oppiainekokonaisuuksien arviointia sekä käyttäytymisen sanallista arviointia (esiasteelta viidennelle luokalle) ja 6. luokalla käyttäytymisen arviointi sekä sanallisesti että numerolla.

7. – 10.lk:

- HOJKS-keskustelu syys- / lokakuussa oppilaan lukuvuoden tavoitteista ja opetuksen järjestelyistä
- itsearviointi työskentelystä ja käytöksestä 1. jakson jälkeen
- työskentelyn arviointia osana oppiaineiden / oppiainekokonaisuuden arviointia ja käyttäytymisen arviointi numerolla 2. jakson jälkeen
- itsearviointi HOJKS:n tavoitteiden pohjalta 3. jakson jälkeen
- HOJKS:n arviointi- ja ohjauskeskustelu 10-luokilla helmi- / maaliskuussa ja 7–9-luokilla huhti- / toukokuussa, arviointia kirjataan HOJKS-asiakirjaan
- lukuvuositodistus lukuvuoden päättyessä ja liitteenä sanallista oppimisen ja työskentelyn arviointia osana oppiaineiden / oppiainekokonaisuuksien arviointia sekä käyttäytymisen arviointi numerolla

Toiminta-alueittain opiskelevat 1-10-luokat:

- HOJKS-keskustelu syys- / lokakuussa oppilaan lukuvuoden tavoitteista ja opetuksen järjestelyistä
- itsearviointia oppilaan edellytysten mukaisesti, oppituki- ja oppituntikohtaisesti, päivittäin koko lukuvuoden ajan
- HOJKS:n arviointi- ja ohjauskeskustelu huhti- / toukokuussa, arviointia kirjataan HOJKS-asiakirjaan
- lukuvuositodistus lukuvuoden päättyessä ja liitteenä sanallista oppimisen ja työskentelyn arviointia osana toiminta-alueiden arviointia sekä käyttäytymisen sanallinen arviointi

9.2 Oppilaan itsearviointi

Opetuksen yhtenä tehtävänä on luoda edellytyksiä oppilaan itsearviointitaitojen kehittymiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan itsetuntemuksen kasvua ja kehittää hänen opiskelutaitojaan. Oppilaan käsitys itsestään oppijana selkiytyy ja tieto oman kehittymisen mahdollisuuksista syvenee. Oppilasta ohjataan ja kannustetaan asettamaan tavoitteita työskentelylleen, oppimiselle ja yhdessä toimimiselle sekä arvioimaan oppimis- ja työskentelytaitojaan.

Oppilas harjaantuu tarkastelemaan ja säätelemään toimintaansa sekä tunnistamaan edistymistään. Itsearvioinnin kautta oppilaalle syntyy käsitys siitä, että hän voi vaikuttaa omaan oppimiseensa ja itseään koskeviin asioihin. Oppilas tarvitsee opettajan ohjausta ja tukea sekä säännöllistä palautetta, jotta hänen itsearviointitaitonsa kehittyvät.

Käpylän peruskoulussa oppilaat käyttävät itsearvioinnissa eri luokka-asteille laadittuja arviointilomakkeita. Useissa oppiaineissa käytetään lisäksi omia ainekohtaisia itsearviointimenetelmiä. 1. ja 2. luokilla itsearviointilomake täytetään opettajan ohjauksessa. Opettajan tehtävä on myöhemminkin ohjata ja harjaannuttaa oppilasta itsearviointitaidon kehittämisessä. Itsearviointia hyödynnetään tavoitekeskusteluissa sekä opetuksen suunnittelussa. Ylempien luokkien oppilaalle voidaan antaa lukuoikeus Wilma-järjestelmään, mikä tukee oppilaan itsearviointia.

Itsearvioinnin avulla oppilas oppii

- tiedostamaan koulutyölle asetetut tavoitteet
- asettamaan opiskelulleen tavoitteita
- tarkastelemaan ja säätelemään omaa toimintaansa
- tunnistamaan omaa edistymistään
- arvioimaan omaa toimintaansa luokan ja kouluyhteisön jäsenenä.

9.3 Työskentelyn arviointi

Työskentelyn arvioinnilla tuetaan oppilaan oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Työskentelyn arviointi kohdistuu oppilaan taitoon suunnitella, säädellä, toteuttaa ja arvioida omaa työtään. Vastuullisuus ja yhteistyötaidot ovat myös osa oppilaan työskentelyn arviointia. Työskentelyn arvioinnin pohjana ovat koulun opetussuunnitelmassa työskentelylle asetetut yleiset ja oppiainekohtaiset tavoitteet.

Työskentelyn arviointi on aina osa oppiaineen arviointia. Siitä voidaan antaa myös erillinen sanallinen arvio.

Käpylän peruskoulussa työskentelyn arvioinnissa otetaan huomioon, miten oppilas (ikäkautensa edellytysten mukaisesti)

- työskentelee keskittyneesti opettajan ohjauksessa.
- työskentelee itsenäisesti.
- osallistuu opetuskeskusteluun.
- pystyy työskentelemään yhdessä toisten kanssa.
- osaa neuvotella ja ratkaista ongelmia; pyytää tarvittaessa apua.
- kantaa vastuuta omasta osuudestaan työhön.
- hyväksyy sen, että toiset työskentelevät eri tavoin.
- osaa perustella mielipiteensä rakentavasti.
- ryhtyy työhön annettujen ohjeiden mukaan ja tarvittaessa oma-aloitteisesti.
- osaa opettajan ohjaamana suunnitella, toteuttaa ja arvioida työtään.
- työskentelee keskittyneesti koko tehtävän vaatiman ajan ja tekee sen loppuun.

- arvostaa omaa ja muiden työtä.
- pitää huolta omista ja yhteisistä tavaroista ja välineistä; laittaa tarvikkeet paikoilleen.
- huolehtii, että tarvittavat kirjat ja välineet ovat mukana koulussa/ kotona.

Käpylän peruskoulussa annetaan oppilaan opiskelusta palautetta lukuvuoden aikana monin tavoin. Huoltajalle tiedotetaan tarvittaessa oppilaan käyttäytymisestä, työskentelystä, osaamisesta, edistymisestä, vahvuuksista ja kehittämisalueista. Palaute annetaan pääsääntöisesti Wilma-järjestelmän kautta, mutta opettaja voi antaa palautteen myös kuukausiraporteissa, reissuvihkossa tai puhelimitse.

1.–2.-luokkalaisten työskentelyä arvioidaan neliportaisella sanallisella asteikolla (*erinomaisesti, hyvin, vaihtelevasti, harvoin*)

Erinomaisesti

- ryhtyy työhön annettujen ohjeiden mukaan itsenäisesti ja tarvittaessa oma-aloitteisesti myös ilman aikuisen läsnäoloa
- työskentelee yhteistyössä toisten kanssa vastuullisesti ja toisia arvostaen
- huolehtii koulutarvikkeistaan ja kotitehtävien merkitsemisestä itsenäisesti

Hyvin

- ryhtyy yleensä työhön annettujen ohjeiden mukaan ja tarvittaessa oma-aloitteisesti
- työskentelee yleensä yhteistyössä toisten kanssa vastuullisesti ja toisia arvostaen
- huolehtii yleensä koulutarvikkeistaan ja kotitehtävien merkitsemisestä itsenäisesti

Vaihtelevasti

- ryhtyy työhön vaihtelevasti ja tarvitsee ajoittain aikuisen tukea työskentelyynsä
- työskentelee vaihtelevasti yhteistyössä toisten kanssa ja tarvitsee aikuisen tukea
- huolehtii vaihtelevasti koulutarvikkeistaan ja kotitehtävien merkitsemisestä

Harvoin

- tarvitsee paljon aikuisen tukea ja ohjausta työhön ryhtymiseen
- työskentelee harvoin yhteistyössä toisten kanssa ja tarvitsee paljon aikuisen tukea
- huolehtii harvoin koulutarvikkeistaan ja kotitehtävien merkitsemisestä

9.4 Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymisessä arvioidaan sitä, miten oppilas toimii vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa, arvostaa omaa ja toisten työtä ja noudattaa sääntöjä. Käyttäytymisen arvioinnin pohjana ovat koulun opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetetut tavoitteet. Oppilaan käyttäytymistä arvioivat kaikki oppilasta opettavat opettajat.

Käpylän peruskoulussa käyttäytymisen arvioinnin tarkoituksena on lisätä oppilaan tietoisuutta hyvän käyttäytymisen, rehellisyyden, muiden arvostamisen ja vastuullisen toiminnan merkityksestä sekä siitä, että jokaisen käyttäytyminen vaikuttaa yhteistyön onnistumiseen ja työrauhan säilymiseen.

Käyttäytymisen arviointi suoritetaan kaikilla luokilla arviointi- ja ohjauskeskusteluissa. Lisäksi luokilla 1.–2. käyttäytymistä arvioidaan lukuvuositodistuksissa sanallisesti ja luokilla 3.–6. numeroilla. Yläluokilla oppilaan käyttäytymistä arvioidaan numeroin kaksi kertaa lukuvuodessa. Luokilla 3.–9. kaikki oppilasta opettavat opettajat arvioivat hänen käyttäytymistään. Luokanvalvoja / luokanopettaja laskee annettujen arvosanojen (painotetun) keskiarvon, ja päättää lopullisesta arvosanasta. Tarvittaessa arvosanan perusteista voi käydä keskustelun kokouksessa.

9.4.1 Käyttäytymisen sanallisen arvioinnin kriteerit

1.–2.-luokkalaisten käyttäytymistä arvioidaan neliportaisella sanallisella asteikolla (*erinomaisesti, hyvin, vaihtelevasti ja on vaikeaa*).

Erinomaisesti

- on ystävällinen, suvaitsevainen, huomaavainen ja auttavainen
- noudattaa koulun sääntöjä
- pitää huolta oppimisympäristöstään

Hyvin

- on useimmiten ystävällinen suvaitsevainen, huomaavainen ja auttavainen
- noudattaa useimmiten koulun sääntöjä
- pitää useimmiten huolta oppimisympäristöstään

Vaihtelevasti

- yhteistyötaidoissa puutteita (ystävällisyys, suvaitsevaisuus, huomaavaisuus ja avuliaisuus)
- noudattaa koulun sääntöjä vaihtelevasti ja tarvitsee usein aikuisen tukea
- pitää vaihtelevasti huolta oppimisympäristöstään

Heikko (On vaikeaa)

- yhteistyötaidoissa suuria puutteita (ystävällisyys, suvaitsevaisuus, huomaavaisuus ja avuliaisuus)
- rikkoo jatkuvasti koulun sääntöjä ja tarvitsee paljon aikuisen tukea
- ei pidä huolta oppimisympäristöstään

9.4.2 Käyttäytymisen numeroarvioinnin kriteerit (luokat 3. – 9.)

10 Erinomainen

- käyttäytyy moitteettomasti ja noudattaa koulun sääntöjä
- pyrkii aktiivisesti oikeudenmukaisuuteen ja ottaa oma-aloitteisesti muut huomioon
- on ystävällinen, huomaavainen ja auttavainen
- ottaa vastuuta yhteisistä asioista
- suhtautuu vastuullisesti koulutyöhön ja oppimisympäristöön

9 Kiitettävä

- käyttäytyy moitteettomasti
- ottaa oma-aloitteisesti muut huomioon
- on ystävällinen, huomaavainen ja auttavainen
- toimii rakentavasti ryhmässä
- suhtautuu vastuullisesti koulutyöhön ja oppimisympäristöön

8 Hyvä

- käyttäytyy hyvin
- noudattaa useimmiten sääntöjä
- antaa työrauhan
- ottaa muut huomioon
- suhtautuu yleensä vastuullisesti koulutyöhön ja oppimisympäristöön

7 Tyydyttävä

- vaatii toisinaan ohjausta
- noudattaa sääntöjä vaihtelevasti
- työrauhaongelmia
- yhteistyötaidoissa puutteita
- suhtautuu vaihtelevasti koulutyöhön ja oppimisympäristöön

6 Kohtalainen

- vaatii jatkuvaa ohjausta
- jatkuva sääntöjen rikkominen
- työrauhaongelmia
- yhteistyötaidoissa suuria puutteita
- luvattomia poissaoloja
- suhtautuu piittaamattomasti koulutyöhön ja oppimisympäristöön

5 Välttävä

- vaatii jatkuvaa ohjausta, ei noudata koulun sääntöjä
- käyttäytyy häiritsevästi ja väkivaltaisesti
- luvattomia poissaoloja
- välinpitämätön koulutyötä ja sääntöjä kohtaan
- turmelee oppimisympäristöään

4 Hylätty

- oppilas ei ole koulun keinoin ojennettavissa
- taito kontrolloida käyttäytymistä puuttuu
- uhkaa turvallisuutta

Arvosanojen kaikkien kriteerien ei tarvitse täyttyä. Epärehellinen ja / tai lainvastainen käyttäytyminen alentaa arvosanaa.

9.5 Tukea tarvitsevan oppilaan arviointi

Oppilaan oppimisvaikeudet otetaan huomioon oppilaan arvioinnissa. . Tämä koskee myös oppilaita, joiden vaikeudet ovat lieviä ja joille ei ole tehty erityisen tuen päätöstä. Arvioitaessa tulee käyttää menetelmiä, joiden avulla oppilas kykenee mahdollisimman hyvin osoittamaan osaamisensa. Arviointipalaute auttaa oppilasta tunnistamaan omat kehittymistarpeensa.

Jos oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin ja kuvauksiin oppilaan hyvästä osaamisesta.

Jos erityisen tuen päätöksessä päätetään, että oppilas opiskelee yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa, arvioidaan oppilaan suorituksia henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa määriteltyihin

hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin perustuen. Silloin oppilaan osaamista ei arvioida suhteessa opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin hyvän osaamisen kuvauksiin. Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskelluissa oppiaineissa voidaan käyttää sanallista arviota kaikilla vuosiluokilla.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan oppilaan arviointi perustuu perusopetuksen yleisiin oppimääriin tai yksilöllistettyihin oppimääriin, sen mukaan mitä oppilaan erityistä tukea koskevassa päätöksessä on päätetty.

Käpylän peruskoulussa arvioinnissa käytetään mahdollisimman monipuolisia menetelmiä, joiden avulla oppilas kykenee parhaalla mahdollisella tavalla osoittamaan osaamisensa. Arvioinnissa painotetaan oppilaan edistymistä. Vahvojen osaamisalueiden kannustavalla palautteella oppilasta pyritään motivoimaan niiden alueiden harjoitteluun, jotka vaativat kehittämistä.

9.6 Maahanmuuttajataustaisen oppilaan arviointi

Oppiaineiden arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tausta ja vähitellen kehittyvä suomen kielen taito. Suomen kielen taitojen mahdollisten puutteiden merkitystä arvioinnissa pyritään vähentämään monipuolisilla, joustavilla ja oppilaan tilanteeseen sovitetuilla arviointimenetelmillä. Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine arvioidaan joko suomi toisena kielenä tai suomi äidinkielenä -oppimäärän mukaisesti. Koulu päättää oppimäärästä oppilaskohtaisesti. Oppilaan arviointi voi olla sanallista koko perusopetuksen ajan lukuun ottamatta päättöarviointia. Oppilaan arviointi perustuu oppimissuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin valmistavan opetuksen ajan ja vuosi sen jälkeen.

Oppilas voi valmistavan opetuksen ohessa suorittaa myös perusopetuksen oppimääriä joissakin oppiaineissa. Oppilas saa tällöin erillisen todistuksen perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta. Arviointi voidaan antaa sanallisena arviona tai numeroarvosteluna. Jos oppilas suorittaa jonkin perusopetuksen oppiaineen koko oppimäärän valmistavan opetuksen aikana, annetaan siitä numeroarvosana.

Peruskoulun vuosiluokille 7.–9. sijoittuvan maahanmuuttajataustaisen oppilaan, joka ei ole opiskellut vierasta kieltä, oppimissuunnitelmassa asetetaan tavoitteet kielen opiskelulle ja kuvataan tarvittavat tukimuodot, joiden avulla oppilas voi saavuttaa A-kielen oppimäärän tavoitteet päättöarviointiin mennessä. Oppilas voi myös osallistua B1-englannin opetukseen, joka tukitoimin toteutettuna arvioidaan viimeistään päättötodistuksessa A-kielenä.

Käpylän peruskoulussa maahanmuuttajaoppilaan arviointi suoritetaan soveltuvin osin koulun yleisten arviointiperusteiden mukaisesti. Suomen kielen taitojen mahdollisten puutteiden merkitystä arvioinnissa pyritään vähentämään monipuolisilla, joustavilla ja oppilaan tilanteeseen sovitetuilla arviointimenetelmillä. Oppilaalle varataan esimerkiksi lisää aikaa tai mahdollisuus suulliseen suoritukseen. Luokan- tai aineenopettaja tekee arvioinnin tarvittaessa yhteistyössä suomi toisena kielenä -opettajan kanssa. Maahanmuuttajataustaisen oppilaan siirtyessä toiseen kouluun huolehditaan tarpeellisen tiedon siirtymisestä.

9.6.1 Maahanmuuttajaoppilaan äidinkieli

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä erillinen todistus maahanmuuttajien äidinkielen opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio. Myös päättöarvioinnista annetaan erillinen todistus. Päättöarviointi perustuu hyvän osaamisen kuvaukseen.

9.7 Opinnoissa etenemisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet

Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle, jos hän on suorittanut hyväksytysti kaikki opetussuunnitelmassa määritellyt oppiaineiden tai aihekokonaisuuksien tavoitteet. Oppilas voi siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänellä olisi hylättyjä suorituksia, jos arvioidaan, että hän kykenee suoriutumaan seuraavan vuosiluokan tavoitteista. Tällöin oppilaalle laaditaan kyseisessä oppiaineessa oppimissuunnitelma, josta käy ilmi, miten oppilas suorittaa opintonsa hyväksytysti.

Oppilaalle, jolla on hylättyjä suorituksia, varataan mahdollisuus osoittaa erillisessä kokeessa saavuttaneensa kyseisen oppiaineen vuosiluokan tavoitteet hyväksytysti. Erillinen koe voi sisältää monipuolisesti erilaisia näyttömahdollisuuksia.

Vuosiluokalle jättämistä harkittaessa arvioidaan aina sen hyöty oppilaan kokonaistilanteen kannalta. Kokonaistilanteen arviointiin osallistuu tarvittava oppilashuoltohenkilöstö. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänellä on hylätty suoritus yhdessä tai useammassa oppiaineessa ja arvioidaan, ettei hän selviydy seuraavan vuosiluokan tavoitteista. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle myös yleisen heikon koulumenestyksen perusteella, vaikka hänellä ei olisi yhtään hylättyä suoritusta. Huoltajalle varataan tällöin mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

Yhteistyötä oppilaan huoltajan kanssa tiivistetään, kun huomataan, että oppilaan suoritustaso yhdessä tai useammassa oppiaineessa on heikentynyt huomattavasti. Tämä on erityisen tärkeää päättövaiheessa olevien oppilaiden osalta.

Käpylän peruskoulussa yleisopetuksen oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle suoritettuaan kaikki luokka-asteen opinto-ohjelmaan kuuluvat kurssit hyväksytysti. Hylätyn arvosanan voi korottaa kesällä järjestettävässä koetilaisuudessa. Luokka-asteilla 1. ja 2. oppilailla tulee olla hyväksytyt suoritukset äidinkielessä ja kirjallisuudessa sekä matematiikassa. Lisäksi oppilaan tulee saavuttaa riittävät käyttäytymisen ja ryhmässä toimimisen taidot. Näitä taitoja opettaja arvioi tarvittaessa rehtorin, muiden opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Maahanmuuttajaoppilaiden kohdalla on mahdollisuus poiketa etenemisen ehdoista.

9.8 Oman opinto-ohjelman mukaan etenevä oppilas

Oman opinto-ohjelman mukaan etenevä oppilas siirtyy lukuvuoden työn päätyttyä seuraavalle vuosiluokalle. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle vain yleisen heikon koulumenestyksen perusteella.

Oman opinto-ohjelman mukaan opiskeleva oppilas on 9. luokan oppilas, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai hänen oppivelvollisuusikänsä täyttyy ja hän eroaa koulusta.

9.8.1 Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Oppilas etenee opintokokonaisuuksittain oman opinto-ohjelman mukaan. Opetussuunnitelmassa määritellään ne tiedot ja taidot, jotka ovat edellytyksenä kunkin opintokokonaisuuden opiskelun aloittamiselle.

9.9 Päättöarvioinnin periaatteet

Päättöarvioinnin tulee olla valtakunnallisesti vertailukelpoista ja kohdella oppilaita tasavertaisesti. Päättöarvioinnin tehtävänä on määritellä, miten hyvin oppilas on saavuttanut perusopetuksen tavoitteet eri oppiaineissa.

Päättöarvosana perustuu oppilaan osaamiseen päättövaiheessa. Päättövaiheen muodostavat vuosiluokat 8. – 9. lukuun ottamatta niitä oppiaineita, joissa yhteinen opetus päättyy aikaisemmin.

Oppilaan osaaminen arvioidaan suhteessa valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin, jotka määrittelevät tieto – ja taitotason arvosanalle 8 (hyvä). Päättöarvioinnissa työskentelytaidot sisältyvät oppiaineiden päättöarvioinnin kriteereihin. Oppilas saa arvosanan 8, jos hän osoittaa keskimäärin kriteereiden mukaista osaamista, joidenkin kriteereiden saavuttamatta jäämisen voi kompensoida muiden kriteereiden tason ylittäminen. Oppilas saa arvosanan 5 (välttävä), jos hän osoittaa jossain määrin kriteereiden mukaista osaamista.

Jos erityisen tuen päätöksessä on päätetty, että oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, arvioidaan oppilaan suorituksia henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa määritelyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin perustuen. Silloin oppilaan osaamista ei arvioida suhteessa opetussuunnitelman perusteissa määritelyihin päättöarvioinnin kriteereihin. Oppilaan, jonka opetus on järjestetty toiminta-alueittain, päättöarviointi perustuu oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Käpylän peruskoulussa päättöluokkalaisille sekä heidän huoltajilleen tiedotetaan päättöarvioinnin kriteereistä ja käytänteistä sekä kirjallisesti että yhdeksäsluokkalaisten vanhempainilloissa. Aineenopettajat tiedottavat oppiainekohtaista päättöarvioinnin kriteereistä. Päättöarvioinnin vertailukelpoisuutta varmistetaan myös osallistumalla valtakunnallisiin kokeisiin ja oppimistulosten arviointeihin eri oppiaineissa. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaan arvioinnin osana on henkilökohtainen opetussuunnitelma.

9.10 Todistukset

9.10.1 Perusopetuksen aikana käytettävät todistukset

Lukuvuoden päättyessä annetaan lukuvuositodistus, joka on opettajan antama arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisesta. Lukuvuoden aikana annettavan arviointipalautteen määrästä ja muodosta päätetään koulun opetussuunnitelmassa. Oppilaan itsearviointi ei sisälly varsinaiseen lukuvuositodistukseen, mutta se voidaan antaa erillisenä lukuvuositodistuksen liitteenä.

Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta merkitään hänen saamansa arvio todistukseen vain siinä tapauksessa, että kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua arvosanaa ei merkitä todistukseen.

Jos oppilaan oppitunneista lukuvuoden aikana vähintään puolet on opetettu muulla kuin koulun opetuskielellä, tulee todistuksessa mainita opetuksessa käytetty kieli ja sillä opetetut oppiaineet.

Jos erityisen tuen päätöksessä on päätetty, että oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, varustetaan kyseisen oppiaineen numeroarvosana sekä sanallinen arvio tähdellä (). Todistuksen lisätietoja -kohtaan tulee maininta siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä merkityt (*) oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.*

Erotodistus annetaan oppilaalle, joka vaihtaa toiseen kouluun tai eroaa perusopetuksesta tai ei ole saanut oppivelvollisuutta suoritetuksi oppivelvollisuutensa aikana. Erotodistuksen liitteenä tulee olla koulussa noudatettu tuntijako sekä selvitys opetuksen mahdollisista painotuksista. Erotodistukseen ei merkitä käyttäytymisen arviota.

Käpylän peruskoulussa 1. ja 2. luokilla sekä pidennetyn oppivelvollisuuden opetuksessa annetaan sanallinen lukuvuositodistus ja luokilla 3. - 10. lukuvuositodistus, jossa on numeroarvosanat. Lukuvuositodistuksesta käy ilmi, että oppilas suorittanut vuosiluokan tavoitteet hyväksytysti ja hänet voidaan siirtää seuraavalle vuosiluokalle. Pidennetyn oppivelvollisuuden luokilla annetaan lukuvuositodistus, jossa on oppiaineen tai toiminta-alueen suoritusmerkintä. Todistusohjat ovat liitteinä.

9.10.2 Päättötodistus

Perusopetuksen päättövaiheessa numeroin arvosteltavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, ensimmäinen vieras kieli, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämäkatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa arvioidaan perusopetuksen perusteissa määritellyt oppimäärät, joista oppilas opiskelee yhtä tai kahta. Jos oppilas on vaihtanut (äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen tai vieraiden kielten) oppimäärää, arvioidaan päättöarvioinnissa se oppimäärä, jota hän on viimeksi opiskellut. Samoin menetellään, jos oppilas on vaihtanut katsomusaineesta toiseen. Oppiaineiden vuosiviikkotuntien määrä merkitään vain taito - ja taideaineissa ja valinnaisissa aineissa

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan

sanallisesti. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa. Valinnaisena aineena opiskeltava kieli voidaan huoltajan kirjallisesta pyynnöstä arvioida sanallisesti

Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta merkitään hänen saamansa arvio todistukseen vain siinä tapauksessa, että kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua arvosanaa ei merkitä todistukseen.

Päättötodistukseen merkitään oppiaineen opetuksessa käytetty kieli, mikäli jonkin oppiaineen perusopetuksen oppitunneista on päättövaiheessa opetettu vähintään puolet muulla kuin koulun opetuskielellä.

Jos oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, myös päättöarviointi voi näissä aineissa olla sanallinen. Päättötodistuksessa voidaan käyttää näissä oppiaineissa myös numeroarvostelua. Sekä numeroarvosana että sanallinen arvio varustetaan tähdellä (). Todistuksen lisätietoja -kohtaan tulee merkintä siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä merkityt (*) oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan. Oppilaan, jonka opetus on järjestetty toiminta-alueittain, päättöarviointi on sanallinen*

Yhdeksännen luokan oppilaalle annetaan tarvittaessa jatko-opintoihin pyrkimistä varten välitodistus, jossa oppilaan osaaminen arvioidaan samoin perustein kuin päättötodistuksessa.

Käpylän peruskoulussa päättötodistuksen liitteenä voi olla todistus toiminnasta tukioppilaana tai oppilaskunnassa sekä muita mahdollisia todistuksia. Päättötodistuksen liitteenä on aina henkilökohtainen opetussuunnitelma niillä oppilailla, joille se on tehty. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille annetaan päättötodistus, jossa on oppiaineen tai toiminta-alueen suoritusmerkintä.

9.11 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Saatuaan tiedon arvioinnista oppilaan huoltaja voi pyytää opinnoissa etenemistä ja vuosiluokalle jättämistä koskevan päätöksen uusimista. Huoltaja voi pyytää rehtorilta oikaisua koskien opinnoissa etenemistä, vuosiluokalle jättämistä tai päättöarviointia. Tämän tulee tapahtua kahden kuukauden kuluessa arvioinnin antamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä. Uuteen arviointiin tyytymätön huoltaja voi pyytää oikaisua lääninhallitukselta.

Helsingin kaupunki
Käpylän peruskoulu

Lukuvuositodistus

Lukuvuosi 20 - 20

1. vuosiluokka

Äidinkieli ja kirjallisuus

Suomi äidinkielenä / suomi toisena kielenä

Olet saavuttanut vuosiluokan tavoitteet	Erin-omaisesti	Hyvin	Hyväksytysti
Kuunteleminen ja puhuminen			
Lukeminen ja kirjallisuus			
Kirjoittaminen			

Lisätietoja

Matematiikka

Olet saavuttanut vuosiluokan tavoitteet	Erin-omaisesti	Hyvin	Hyväksytysti
Luvut ja laskutoimitusten hallinta			
Geometria ja mittaaminen			
Matemaattinen ajattelu ja soveltavat tehtävät			

Lisätietoja

Oppilas on suorittanut hyväksytysti myös seuraavat oppiaineet: uskonto/
elämäkatsomustieto, ympäristö- ja luonnontieto, musiikki, käsityö, kuvataide ja liikunta.

<u>Käyttäytyminen</u>	Erinomaisesti	Hyvin	Vaihtelevasti	Harvoin
Otat huomioon toiset ihmiset				
Annat työrauhan				
Noudatat sääntöjä				
Huolehdit ympäristöstäsi				

Lisätietoja

<u>Työskentely</u>	Erinomaisesti	Hyvin	Vaihtelevasti	Harvoin
Työskentelet itsenäisesti				
Työskentelet yhdessä toisten kanssa				
Huolehdit kotitehtävistäsi ja koulutarvikkeistasi				

Lisätietoja

Oppilas siirtyy 2. vuosiluokalle

Helsingissä 4.6.2011

Opettajan allekirjoitus

Huoltajan allekirjoitus

Seuraava lukuvuosi alkaa 16.8.2011 klo 9.00